

Revitalizace parku ve městě Olomouc

Simona Brodňanová

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ateliér Tvorba prostoru

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Simona Brodňanová**
Osobní číslo: **K21180**
Studijní program: **B0212A310004 Multimédia a design**
Specializace: **Tvorba prostoru**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Revitalizace parku**

Zásady pro vypracování

- Rozbor zadaného prostorového úkolu a vymezení jeho problematičnosti
- Historiografie daného problému
- Známé příklady stejných nebo podobných řešení (min. 3 příklady, včetně osobního vyhodnocení)
- Koncept a vývoj návrhu (včetně osobního stanoviska)
- Autorská zpráva popisující vybrané a schválené řešení
- Výkresová část a obrazová dokumentace
- Dokladová část
- Fyzický model vybraného řešení, příp. realizace/instalace.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Jazyk zpracování: **Slovenština**

Seznam doporučené literatury:

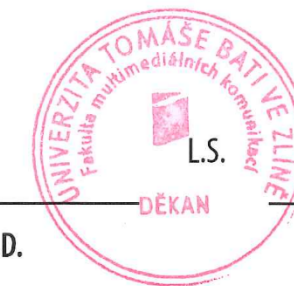
GEHL, Jan. Města pro lidi. Brno: Partnerství, 2012. ISBN 978-80-260-2080-6.
KRATOCHVÍL, Petr. Veřejný prostor současného města. In: Veřejný prostor veřejná prostranství: Sborník z konference AUÚP. Znojmo, 11/2013. Brno: Ústav územního rozvoje, 2013, s. 79. ISBN 978-80-87318-27-0.
SIM, David. Soft City: Building Density for Everyday Life. Washington: Island Press, 2019. ISBN 9781642830187.
CEJPKOVÁ, Klára; DOLEŽALOVÁ, Veronika; MIKULÁŠEK, David; NEČASKÝ, Ondřej a NOVÁK, Martin. Principy tvorby veřejných prostranství. Brno: Kancelář architekta města Brna, 2019. ISBN 978-80-270-6463-2.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. arch. Kamil Koláček**
Ateliér Tvorba prostoru

Oponent bakalářské práce: **Ing. arch. Zdeněk Hirňal**
Ateliér Tvorba prostoru

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **17. května 2024**

Mgr. Josef Kocourek, Ph.D.
děkan

Ing. arch. Kamil Koláček
vedoucí ateliéru

Ve Zlíně dne 1. prosince 2023

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že:

- jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně dne: 24.4.2024

Jméno a příjmení studenta: Simona Brodňanová

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Bakalárska práca sa zaoberá revitalizáciou parku v sídliskovej oblasti mesta Olomouc. Cieľom je obnoviť funkcie parku ako sú odpočinková, estetická či kultúrno-spoločenská. Ideová štúdia by mala priniesť nový žijúci priestor parku s vlastnosťami ako udržateľnosť, originalita, hospodárnosť, identita či funkčnosť. Nosným prvkom návrhu je vodný biotop a výtvarno-herné inštalácie. Výsledkom práce je vytvoriť ucelený návrh pre možnú budúcu realizáciu.

Kľúčové slová: park, verejný priestor, udržateľnosť, funkčnosť, identita, sídlisko, vodný biotop, výtvarno-herné inštalácie

ABSTRACT

The bachelor thesis focuses on the revitalization of the park in the residential area of the city of Olomouc. The aim is to restore the functions of the park such as recreational, aesthetic or socio-cultural aspects. The idea study should bring a new living space of the park with properties such as sustainability, originality, economy, identity or functionality. The main element of the design is a water biotope and artistic-playful installations. The outcome of the thesis is to create a comprehensive proposal for possible future implementation.

Key Words: park, public space, sustainability, functionality, identity, residential area, water biotope, artistic-playful installations

Moje poďakovanie patrí vedúcemu práce Ing. arch. Kamilovi Koláčkovi a konzultantom Ing. Radkovi Otevřelovi, Ph.D., Ing. arch. Hane Maršíkovej a MgA. Veronike Vostalovej.

Ďakujem priateľom, rodine a všetkým, ktorý mi poskytli podmienky, podnety a cenné rady, ktoré prispeli k dokončeniu tejto bakalárskej práce.

„Už nebudeme chodiť pro vodu, dokud se ucho neutrhne, ale dokud tam voda bude.“ -Enisa Tru

Prehlasujem, že odovzdaná verzia bakalárskej/diplomovej práce a verzia elektronická nahraná do IS/STAG sú totožné.

OBSAH

ÚVOD	6
I TEORETICKÁ ČÁST.....	7
1 HISTORICKÉ SÚVISLOSTI K PROBLEMATIKE PROJEKTU	8
1.1 HISTÓRIA MESTSKÝCH VEREJNÝCH PARKOV	8
1.2 HISTÓRIA MALÝCH VODNÝCH NÁDRŽÍ NA NAŠOM ÚZEMÍ	8
2 VEREJNÝ PRIESTOR	9
2.1 FUNKCIE	9
2.2 IDENTITA MIESTA	9
2.3 UMELECKÉ DIELA VO VEREJNOM PRIESTORE.....	10
2.4 POCIT BEZPEČIA VO VEREJNOM PRIESTORE	10
2.5 POBYTOVÉ ZÓNY.....	10
3 HRA VO VEREJNOM PRIESTORE.....	11
3.1 IHRISKÁ	11
3.2 VODNÉ PRVKY A FONTÁNY	11
4 ZELENÉ MESTO.....	12
4.1 MIKROKLÍMA V MESTE.....	12
4.2 VODNÝ BIOTOP.....	12
5 PRÍKLADY PODOBNÝCH REALIZÁCIÍ	13
5.1 BIOTOP JUŽNÉ SVAHY, ZLÍN	13
5.2 BIOTOP KOSMONOSY, OKRES MLADÁ BOLESLAV	13
5.3 BRUCE BEASLEY	14
5.4 MORAVSKÉ NÁMESTIE V BRNE	14
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	15
6 PROBLEMATIKA PROJEKTU.....	16
6.1 ŠIRŠIE VZŤAHY	16
6.2 SÍDLISKO A CIELOVÁ SKUPINA	16
6.3 VODA V TOKU ČASU.....	16
6.4 STÁVAJÚCI STAV RIEŠENÉHO ÚZEMIA	18
6.5 POZITÍVA A NEGATÍVA	18
7 FINÁLNY NÁVRH.....	20
7.1 PODROBNÝ POPIS NÁVRHU	20
7.2 VODA V TABULÁKU, TABULÁK VO VODE	23
7.3 HERNÉ PRVKY	25

7.4 MATERIÁL	26
7.5 MOBILIÁR	26
7.6 OSVETLENIE	28
7.7 ZELEŇ	28
7.8 VIZUALIZÁCIE.....	29
ZÁVER.....	39
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	40
ZOZNAM OBRÁZKOV.....	41
ZOZNAM VÝKRESOV	42
ZOZNAM PRÍLOH	43

ÚVOD

Cieľom bakalárskej práce je návrh revitalizácie verejného priestoru. Návrh by mal vytvoriť priestor pre stretávanie a aktivity každodenného života tunajších obyvateľov. Za výsledok by mal návrh priniesť nový žijúci priestor, ktorý spĺňa všetky potrebné funkcie a kritériá. Práca by mala priniesť riešenia na danú problematiku územia v rovinách ako sú udržateľnosť, hospodárnosť, originalita, identita či mikroklima.

Práca sa v teoretickej časti zaoberá celkovým vnímaním verejného priestoru. Poukazuje na problémy spojené s jeho navrhovaním a udržiavaním. Zároveň ponúka riešenia ako tvoriť mestský priestor kvalitne a funkčne. Jednotlivé témy sú dôkladne vyberané s napojením na praktickú časť bakalárskej práce. A preto sa nosnými témami teoretickej časti stávajú témy zaoberajúce sa vodou v meste a malými vodnými nádržami či hrou vo verejnom priestore. V praktickej časti práca analyzuje dôležité informácie spojené s tvorbou kvalitného finálneho návrhu. Analýza mapuje historický a súčasný stav riešeného územia spolu s jeho pozitívami, negatívami a príležitosťami. Nasledujúci finálny návrh je uceleným konceptom rešpektujúcim nadobudnuté informácie z analytickej aj teoretickej štúdie. Vykresľuje nové usporiadanie priestoru a posúva dôležitosť navrhovaného vodného biotopu do stredobodu návrhu. V návrhu sú tvorené nové pešie komunikácie, ktoré ponúkajú rovnako ako možnosť priechodu parkom, tak aj zastavenie a zotrvanie v parku. Finálny návrh sa snaží rešpektovať súčasnú zeleň a rozvíja ju prostredníctvom nových kvetinových záhonov a vegetácie biotopu. Najväčšia pozornosť a detail je venovaný práci s vodným biotopom, hernými prvkami a materiálovým riešením v tomto poradí.

Park s jazierkom je dlhodobo nefunkčným zanedbaným miestom. Má potenciál byť kvalitným verejným priestorom, ktorý by povýšil obraz a identitu celej štvrťi. Je na čase aby rozkvitol.

I TEORETICKÁ ČASŤ

1 HISTORICKÉ SÚVISLOSTI K PROBLEMATIKE PROJEKTU

1.1 História mestských verejných parkov

Predchodcom mestských parkov boli súkromné záhrady Anglického typu, ktoré vznikli v 18. storočí ako protipól záhradám francúzskym. Francúzsky barokový štýl bol vnímaný ako vrchol sofistikovanosti medzi európskou šľachtou. Jeho dokonalé symetrické línie boli odrazom moci monarchie. Oproti tomu naturalistické tendencie v Anglicku prikladali dôraz na citlivosť a odraz skutočnej prírody. Anglická šľachta sa pri tvorbe scenérií inšpirovala klasickou poéziou, zromantizovanými ideami o stredoveku a maľbami z prostredia talianskeho vidieku. Ale aj tieto parky boli súkromné a navštevovať ich mohla len šľachta. V 20. storočí sa svet posúval od monarchistickej vlády ku vláde ľudí. Postupná demokratizácia a osvietenstvo spolu so zhusťujúcou sa mestskou výstavbou, vďaka priemyselným pokrokom a zvyšujúcou sa populáciou, viedli k postupnému otváraniu parkov verejnosti a vzniku nových priestorov mestskej zelene.

V súčasnom 21. storočí sa prikladá dôraz na mestskú zeleň v spojitosti s rastúcim ohrozením zdravého životného prostredia a biodiverzitou. Súčasný životný štýl množstva ľudí sa v mestskom prostredí upína k športovým aktivitám ako je momentálnym fenomén behu a v súvislosti z hektickým a rýchlim spôsobom života kladú dôraz na psychickú pohodu a vyhľadávajú pokojných, odpočinkových, zelených oáz. (Svobodová, 2018)

1.2 História malých vodných nádrží na našom území

Je všeobecne známe, že základným faktorom pre vývoj ľudskej civilizácie je prístup k vode, a nie je náhodou, že sa naši predkovia usídľovali na brehoch riek a jazier. Vodné toky slúžili ako zdroj pitnej vody, vody na zavlažovanie, splav dreva či pranie a umývanie. Jazierka, mokrade a močariská tvorili vždy v krajine základný prvok jej ekologickej stability. Neskôr ľudia začali vodné nádrže tvoriť umelo, buď pre odvodnenie mokradí, čím získavali pôdu alebo nádrže využívali na hospodárske účely. Malé vodné nádrže poháňali mlyny na obilie, zavlažovali úrodu, hasili požiare, odvádzali povodne či slúžili pre chov rýb, čo bolo pre množstvo obyvateľov zdrojom obživy. Okrem praktického využitia mali nádrže aj rekreačnú funkciu. Obyvatelia mohli k nim chodiť oddychovať, plávať alebo len tráviť čas. Tiež boli miestom pre konanie kultúrnych podujatí a spoločenských aktivít.

Vodné nádrže často tvorili dôležitú súčasť miestnej identity a kultúrnej rozvinutosti dediny. Boli symbolom bohatstva, prosperity, úrovne technologického rozvoja a spoločenskej sily. Jazerá a rybníky boli opradené rôznymi povestami, legendami či rozprávkami. Boli súčasťou množstva folklórnych tradícií a povier. Dodávali miestu identitu a obyvateľom spolupatričnosť.

Dramatický úbytok rybníkov nastal po zrušení nevoľníctva, kedy nastal takzvaný „hlad po pôde“, nádrže sa vysušali aby sa získal priestor pre obrábanie zeme. Ďalším z množstva faktorov bolo pestovanie cukrovej trstiny, kvôli ktorej rybníky vysušali, pretože ich dno bolo považované za veľmi priaznivé pre jej pestovanie.

V súčasnosti malé vodné nádrže tvoria dôležitú súčasť biodiverzity, ekologickej vyrovnanosti a stability v krajine. Aktuálnou problematikou je sucho. Vysoké teploty v posledných rokoch majú za príčinu, pokles spodných vôd a úbytok vôd povrchových. Navzdor problematickosti vo vodohospodárskej, majetkoprávnej či legislatívnej stránke realizácie, obnovuje sa trend zadržiavania vody v krajine. Či už stavbou vodných nádrží, mokradí, biotopov a vsakovacích jám. (Pojsl, 2017)

2 VEREJNÝ PRIESTOR

Verejný priestor začína tam kde končí súkromný. Verejný priestor zahŕňa rôzne miesta, ako sú námestia, ulice, trhoviská, chodníky, parky či oblasti verejnej zelene, ktoré sú voľne dostupné verejnosti a slúžia na spoločné využívanie bez ohľadu na to, kto ich vlastní. Verejný priestor môže byť ohraničený urbanistickými prostriedkami, čiže okolitou zástavbou. V tomto prípade prevažuje spevnená plocha. Alebo môže byť verejný priestor vyčlenený pomocou zelene, čím nám vznikajú parky, sady či parkové námestia. V tomto prípade prevláda nespevnená zelená plocha. (MMR, 2024)

2.1 Funkcie

Pre architektonické stvárnenie priestoru je potrebné si najskôr pomenovať a zadefinovať zmysel verejného priestoru.

Samozrejme že sú premenlivé pre dnešnú dobu typické funkcie priestoru, ale sú tu aj funkcie nadčasové. V historickom kontexte sa asi každému vybaví funkcie verejného priestoru ako tie, ktoré mali staroveká agora alebo stredoveké námestie. Aj keď si v dnešnej dobe nepotrpíme na zdieľanie politických názorov pod šírím nebom (dnes riešenia geopolitických problémov nájdeme vo večerných pohostinstvách) a ani na obchodovanie na štvorcových námestiach (presunutie do krytých interiérov). Na týchto miestach sa občania mohli podieľať na spoločenských aktivitách, politike, súdnictve, obchode a hlavne formovaniu spoločenského deja na základe jednotlivých odlišností a individualít občanov. Táto možnosť vyrovnávania sa s odlišnosťami a rozmanitosťou je sociálne dôležitým atribútom, ktorý vo verejnom priestore vytvára potrebnú scénu. Taktiež sa na stredovekých mestských trhoviskách vytvorila sféra verejná ako protiklad k sfére súkromnej. Oproti sfére súkromnej, ktorú nájdeme skôr na dedinách, verejná sféra je typická pre mestské prostredie a ponúka občanom anonymitu. Súžitie anonymných bytostí formuje funkcie a stvárnenie verejného priestoru. A preto by sa v dnešnej dobe nemalo budovanie verejných priestorov cieľiť len na skrášľovanie a rekreáciu, ale na konfrontovanie s odlišnosťami, hľadanie spoločného a zdieľanie, pretože vtedy ide naozaj o verejný priestor. (Kratochvíl, 2013)

V dnešnej dobe sa najväčší dôraz kladie na nasledujúce funkcie verejného priestoru:

- Prístupnosť - Zabezpečenie voľného pohybu obyvateľov, bezbariérovosť, priechodnosť a prejazdnosť priestorom na miesta ležiace mimo neho. Popríklad dostupnosť pre záchranné zložky, údržbu či zásobovanie.
- Možnosť pre združovanie ľudí - Priestor vhodný pre posilňovanie sociálnych väzieb pri stretávaní priateľov alebo obyvateľov. Spoločenské združovanie pri kultúrnych akciách.

- Bezpečnosť - K pocitu bezpečia napomáha čistota, starostlivosť, osvetlenie, živosť a aktivita.
- Pohodlnosť - Miesta pre odpočinok či zastavenie, rátajúc so staršími či imobilnými občanmi. (protišmykové povrchy, lavičky s operadlom, obmedzenie schodov)
- Mikroklima - znižovanie prehrievania ovzdušia, tvorba prostredia pre život živočíchov (Zhluky zelene, aleje stromov, vodné prvky, redukcia spevnených plôch). (Šimková, 2019)

Ochrana	OCHRANA PROTI DOPRAVE A NEHODÁM – POCIT BEZPEČÍ <ul style="list-style-type: none"> Ochrana chodcov Eliminovanie strachu z dopravy 	OCHRANA PROTI KRIMINALITE A NÁSILÍ – POCIT JISTOTY <ul style="list-style-type: none"> Živá verejná sféra Oči na ulici Překrytí denních a nočních funkcí Dobré osvětlení 	OCHRANA PROTI NEPŘÍJEMNÝM SMYSLOVÝM VJEMŮM <ul style="list-style-type: none"> Vitr Děť/sněh Chlad/horko Zplodiny Prach, hluk, oslnění
Pohodlí	MOŽNOST CHŮZE <ul style="list-style-type: none"> Prostor pro pěši Žádné překážky Dobré povrchy Přístup pro všechny Zajímavá průčelí 	MOŽNOST STÁT/ZŮSTAT <ul style="list-style-type: none"> Efekt hraniční linie/atraktivní zóny pro stání/setrvání Opory pro stání 	MOŽNOST SE POSADIT <ul style="list-style-type: none"> Zóny k sezení Využití výhod: výhled, slunce, lidé Dobrá místa k sezení Lavičky vhodné k odpočinku
	MOŽNOST VIDĚT <ul style="list-style-type: none"> Přiměřené pohledové vzdálenosti Neomezené výhledy Zajímavé pohledy Osvětlení (za tmy) 	MOŽNOST MLUVIT A POSLOUCHAT <ul style="list-style-type: none"> Nízká hladina hluku Městský mobiliář, který poskytne „konverzační ostrůvky“ 	MOŽNOST HRÁT SI A CVIČIT <ul style="list-style-type: none"> Motivace k tvořivosti, fyzické aktivitě, cvičení a hrám Ve dne i v noci V létě i v zimě
Radost	MĚŘÍTKO <ul style="list-style-type: none"> Budovy a prostory navržené s ohledem na lidské měřítko 	MOŽNOST UŽÍVAT DOBRÉHO POČASÍ <ul style="list-style-type: none"> Slunce/stín Teplota/chlad Vánek 	POZITIVNÍ SMYSLOVÉ ZÁŽITKY <ul style="list-style-type: none"> Dobry design a detaily Kvalitní materiály Krásné výhledy Stromy, rostliny, voda

Obrázok 1 Dvanásť kritérií kvality verejného priestoru (Benkovičová, 2015)

2.2 Identita miesta

Dobre navrhnuté verejné priestory umožňujú až priam lákajú obyvateľom na trávenie svojho voľného času. Či už odpočinkom, kultúrными podujatiami, ihriskami alebo celkovo spoločenským kontaktom. Živé verejné priestory zvyšujú tržby okolitým podnikom, zlepšujú obraz a renomé štvrti, čím zvyšujú hodnotu nehnuteľností a vo výsledku sa vizuálna atraktivita odráža vo vnímaní celého mesta.

Identifikácia obyvateľov s mestom je dôležitým aspektom. Táto väzba napomáha predovšetkým obyvateľom, ktorí nemajú silné zakorenenie v meste. Inak povedané, identita udomáčuje. Dáva ľuďom stabilitu a hrdosť, ktorá taktiež napomáha k pozitívnemu správaniu sa ľudí k verejnemu majetku. Atraktivita miesta sa úzko viaže k jedinečnosti a originalite. Tie najpopulárnejšie miesta nevznikajú aplikáciou štandardných postupov. Práve úsilie o nové a kreatívne postupy tvorby verejných priestorov je to čo nás odlišuje, vytvára našu identitu či spolupatričnosť. A preto by sme mali byť k novým princípom otvorení. (Cejpková et al., 2019)

2.3 Umelecké diela vo verejnom priestore

Umenie vo verejnom priestore kultivuje, obohacuje a rozvíja život spoločnosti i jednotlivca a posilňuje zmyslové aj rozumové vnímanie sveta okolo nás. Umenie vo verejnom priestore má schopnosť priťahovať pozornosť verejnosti, a tým vytvára podmienky pre vnímanie tohto priestoru ako miesto nás všetkých, ako miesto pre stretávanie. V stroho vystavanom mestskom prostredí umenie prináša emóciu, hravosť, vtip, zmyselnosť či edukáciu. Umelecké dielo by sa malo vzťahovať k danému miestu a spolu s ostatnými jednotlivými časťami priestoru vytvárať zjednotený celok. Umenie zušľachťuje miesto a miesto posilňuje umenie. Toto prepojenie vytvára „to miesto“ s vlastnou integritou a identitou.

Umenie vo verejnom priestore prináša rovnaké hodnoty akými nás obohacuje umenie všeobecne. Nasledujúci prehľad predstavuje funkcie umenia vo verejnom priestore prístupných všetkým bez rozdielu.

- Estetická úloha – Obohacuje a skvalitňuje miesto estetickou hodnotou.
- Mestotvorná úloha – Umenie robí priestor jedinečným a posilňuje identifikáciu obyvateľov s ním.
- Kultúrna úloha – základná kultúrna funkcia je obsahová a myšlienková rovina diela, ktorú v kontexte k súčasnosti dielo stelesňuje.
- Spoločenská úloha – Ide o sprostredkovanie umeleckého zážitku všetkým okoloidúcim a širokej verejnosti. Dielo môže byť interaktívnym prvkom, môže koncentrovať pozornosť či vyjadrovať konkrétny záujem či vzťah k miestu určitej skupiny ľudí ako je susedstvo alebo štvrť. Dielo môže byť nositeľom irónie a kritiky či zdieľať spoločné hodnoty.
- Edukatívna úloha – Netradičným spôsobom rozvíja vizuálnu a asociačnú gramotnosť, kritické myslenie, reflexiu, úvahu a prináša duševné osvieženie.
- Memoratívna úloha – Dielo rozpráva príbehy minulosti, zveční a vyjadruje poctu významnej udalosti, osobnosti, myšlienke.
- Reprezentatívna, symbolická úloha – Môže interpretovať význam miesta, na ktorom leží. Napomáha orientácii v priestore. Tvorí ikonickosť a pohľadovú skladbu v priestore. Môže prepozičovať miestu názov, ktorý sa zaužíva.
- Ekonomická, marketingová úloha – Dielo zlepšuje obraz miesta a tým môže pritiahnúť pozornosť turistovu alebo investorov a zvýšiť ekonomické možnosti.

(Melková, Frejlachová, Hendrych, 2018)

2.4 Pocit bezpečia vo verejnom priestore

Zeleň je cez deň príjemná a pomerne bezproblémová, ale za tmy by nemala brániť prirodzenému výhľadu, ponúkať možnosť úkrytu či zakryvať osvetlenie. Pri chodníkoch je vhodná výsadba nízkej zelene alebo stromov s otvoreným vetvením či stĺpovitou korunou. Všeobecne sa odporúča prerezávanie krovov alebo zeleň vo výške do 0,9 m či nad 2,5 m. Tiež pichľavé rastliny môžu vymedzovať nebezpečné alebo zakázané miesta a popínavé rastliny sú užitočné ako ochrana stien pred grafitmi. Vegetáciou je možné ohraničovať súkromný, polo-súkromný a verejný priestor. Spolu s ďalšími rozdielovými faktormi ako sú odlišné materiály a farba povrchov, výškové rozdiely, zastrešenie či schodiská vymedzujú jednotlivé teritória. Tieto teritória sú hranicami, ktoré navodzujú pocit usporiadanosti, pohodlia a bezpečia. Rovnaký pocit istoty je spojený aj v dobrej orientácii v priestore, ktorú zabezpečujú nápisy, smerovky, kvalitné nočné osvetlenie. Dobre čitateľní priestor zabraňuje zmätenosti a strachu. (Benkovičová, 2015)

Hraničné línie by mali byť jasne vyznačené, ale zároveň zmäkčené. Všeobecne sa dá povedať, že ľudská prítomnosť a život robia mestský priestor lákavejším. Keď prechádzame mestom, vnímame prízemie budov. Cítíme sa bezpečne keď vidíme ľudí sediacich v podnikoch či v nočných hodinách vysvietené vitríny, vyložené terasy a iné stopy po ľudskej aktivite. Tento pocit vychádza z faktu, že je človek spoločenská bytosť a má pocit, že pri ohrození jednotlivca mu skupina pomôže. Mäkké hraničné zóny dávajú najavo ľuďom, že sú vítaní. Taktiež je pre zaľudnenie potrebné vytvoriť podmienky pre pohyb peších alebo cyklistov a teda sa zaujímať o dopravnú bezpečnosť a tvorbu mesta pre ľudí nie pre autá. (Gehl, 2012)

2.5 Pobytové zóny

Pre zdravý mestský život sú dôležité pobytové miesta. Ich kvalita a rozmanitosť závisí od bezpečnosti, prehľadnosti, usporiadania priestoru či mikroklimu. Každý obyvateľ si svoje miesto pre pobyt dôkladne vyberá na základe svojich preferencií, ale drvivé množstvo premenných zostávajú rovnaké. Z hľadiska bezpečnosti sa dá všeobecne odporučiť nevytvárať miesta izolované či slepé zákutia a za žiadúce sa pokladá dostatočné osvetlenie a eliminovanie rizík súvisiacich s dopravou. Osobná zóna je veľmi dôležitá, a preto by jednotlivé lavičky mali mať dostatočný rozstup. Taktiež sú ľuďmi preferované miesta pre sedenie s dobrou prehľadnosťou okolia a orientáciou v priestore. Vtedy sa okolitá voľná plocha stáva „javiskom“ k pozorovaniu a dôvodom zastavenia a zotrvania. V neposlednej rade je dôležitá dobrá mikroklima. Teplo v zime, chládok v lete, absencia hluku, vetra, prachu či zápachu. (Cejpková et al., 2019)

3 HRA VO VEREJNOM PRIESTORE

Dôležitou témou je vytvárať mestský priestor živý a dynamický. Je dopyt po vyžití či už kultúrnom, športovom alebo po odreagovaní.

V minulosti sa detská hra viazala s mestským životom, s miestami kde pracovali alebo vykonávali povinnosti ich rodičia. Ich ihrisko zahŕňali ulice, vnútrobloky a okoloidúci. Napomáhal k tomu fakt, že aut bolo málo, doba analógová a rovnako ako dnes predstavivosť neobmedzená. Čokoľvek môže nadobudnúť funkciu hry: schody, zábradlie, pamätník, aleje stromov... (Gehl, 2012)

V súčasnosti sa detská hra limitovala na ohradené, uzavreté ihriská. Ich dizajn je jednoúčelový, priamočiary a obmedzujúci. Tento fakt môžeme vidieť keď deti nedodržiavajú predurčený spôsob používania.

3.1 Ihriská

Verejné mestské ihriská sú alternatívou k súkromným ihriskám, športoviskám a školským či matersko-školským areálom. Mesto týmto spôsobom ponúka istý benefit a tvorí atraktívnejšie miesto pre život. Ihriská predlžujú čas strávený vo verejných priestoroch a predstavujú účinný prostriedok pre riešenie sociálnych vzťahov od výchovy detí až po tvorenie komunitného života. Z hľadiska unikátnosti a úzkeho prepojenia na okolitý priestor je vždy lepšie vytvárať jednotlivé ihriská individuálne. Miesta pre hru by mali byť citlivo a premyslene zasadené do reálneho sveta. Toho môžeme dosiahnuť začlenením vegetácie, rozmanitých povrchov, prírodných prvkov, zainteresovanie jednotlivých ľudských zmyslov a môžeme docieľiť dojmi, ktoré budú interpretovať okolie. Prirodzená skúsenosť zo sveta a primerané riziko vedie k poučeniu. Aj bez budovania komplexných detských ihrísk je možné docieľiť hravého dizajnu mesta. Samostatné hravé prvky, aj keď pre dospelé oko fádne, môžu naštartovať detskú zvedavosť (monolitické sedacie objekty, výškové či materiálové rozdiely,...).

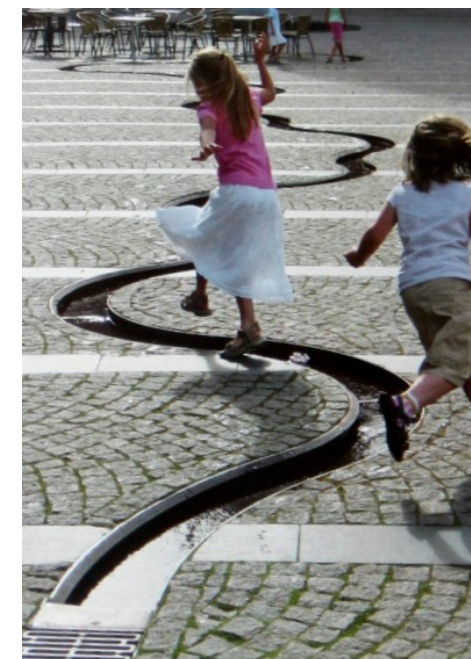
(Melková, Frejlachová, Hendrych, 2018)

3.2 Vodné prvky a fontány

Vodné prvky ako jazierka, fontány a studničky sú osviežujúcim a dynamickým oživením priestoru a voda v nich podnecuje náš zrak, sluch či hmat. Na významných miestach ako sú námestia či v blízkosti dôležitých kultúrno-spoločenských stavieb navodzujú reprezentatívnu atmosféru, zatiaľ čo v obklopení zelene ako sú parky, majú relaxačný charakter. Vodné prvky sú veľmi dominantným momentom v priestore, a preto je dobré sa ich umiestňovaniu v priestore venovať rovnako starostlivo ako umeleckým dielam a mať pritom na pamäti faktory ako sú významné budovy v okolí alebo pohľadové

a kompozične osy. Ich umiestnenie je vhodné na miestach pobytu a nemali by slúžiť ako dekorácia miest nevzhľadných. Z hľadiska pitnej vody by pítka mali spĺňať základnú funkčnosť a komfort pri používaní. To sa týka hlavne odtoku vody a odvodnenia povrchu v okolí pýtka, tak aby sa nevytvárali kaluže. Pítka by malo byť prístupné každému bez obmedzení. (Melková, Frejlachová, Hendrych, 2018)

V poslednom období rastie trend interaktívnych vodných ihrísk. Na týchto miestach prichádzajú deti do priameho kontaktu s vodou a jej vlastnosťami. Tieto hravé prvky môžu mať rozmanité funkcie a formy ako sú potôčiky, vodné rozprašovače, brodiská, vodopády, stavidla či pumpy. Vodné ihriská sa postupne stávajú súčasťou vybavenia parkov alebo tradičných detských ihrísk. (Cejpková et al., 2019)

Obrázok 2 Hra v meste (Gehl, 2012)

4 ZELENÉ MESTO

Mestská vegetácia spolu s životom hmyzu, vtákov a cicavcov tvoria prirodzenú biodiverzitu, ktorá je neodlučiteľne spojená s kvalitným verejným priestorom a životnou pohodou. Vegetácia má schopnosť pohlcovania zvuku, ktorý sa odráža od množstva tvrdých povrchov ako sú steny a chodníky. Zeleň taktiež čistí vzduch, je praktická pre vizuálne oddelenie priestorov, chráni pred vetrom a poskytuje tieň. (Sim, 2019)

4.1 Mikroklima v meste

Pre verejný život je dôležitý fyzický komfort, a ten vyplýva z príjemného mikroklima, ktoré podporuje pešiu chôdzu, jazdu na bicykli či trávenie času vonku. Práca s mikroklimou v mestskom prostredí neznamená odmietanie alebo menenie počasia, ale jeho zjemňovanie. To znamená zmiernenie extrémov, a tým pomôcť ľuďom k dosiahnutiu súladu. Nižšie budovy sú vždy výhodou oproti vysokým stavbám, ktoré nesplňujú ľudské merítka a svojou výškou zachytávajú silnejšie a studenšie vetry, ktoré zvädzajú na úroveň terénu. Vytvárajú nepríjemné, chladné a tmavé priestory, ktorým sa dá vyhnúť aerodynamickými strechami či zveľadovaním okolia. V daždivom počasí môžu pomôcť aj menšie zásahy ako sú markízy, previsy či veľkoryso prečnievajúce podašia striech. (Sim, 2019)

Veľkým problémom v mestách, hlavne počas letných mesiacov, sa stalo prehrievanie a vytváranie tepelných ostrovov. Zapríčiňujú ho rôzne faktory ako napríklad nedostatok zelene, hustota obyvateľstva, emisie z dopravy a priemyslu, množstvo spevnených plôch (prevažne z asfaltu a betónu, ktoré ľahko absorbujú teplo, ale ťažko a dlho ho uvoľňujú). Tento problém je možno riešiť pomocou vysádzania zelene, tienení a ochladzovaním pomocou vodných tokov.

Ďalším problémom je nevhodný odvod dažďovej vody, ktorý taktiež zapríčiňuje zlé mikroklima. Mestá sú často tvorené výhradne spevnenými, nepriepustnými sa povrchmi. Tieto plochy zabraňujú vsakovaniu dažďovej vody a namiesto toho ju odvádzajú do poddimenzovanej kanalizácie. Nesprávne hospodárenie má za príčinu niekoľko dôsledkov:

- Povodne, ktoré vznikajú pri rýchlom a intenzívnom napadaní zrážok
- Zníženie podzemných vodných zdrojov
- Znečistenie vodných tokov povrchovým odtokom vody, ktorý odplavuje nečistoty a ťažké kovy
- Prehrievanie

Riešením je funkčné prepojenie zelene s objektami hospodarujúcimi s dažďovou vodou. Zelené strechy, stromy v uliciach, vodopriepustné plochy a vodné prvky by mali byť štandardom v každom modernom meste. (Cejpková et al., 2019)

4.2 Vodný Biotop

Vodný biotop je umelo vytvorená vodná nádrž, ktorá má samočistiacu vlastnosť. Túto vlastnosť nadobúda vďaka intenzívnemu rozvoju mikroorganizmov a vodnej vegetácie. Biotop sa skladá z troch najdôležitejších zložiek: voľná vodná plocha, regeneračná zóna a obeh vody.

Voľná vodná plocha môže byť využitá pre plávanie, život rýb a iných živočíchov či pre estetiku. Regeneračná zóna obsahuje mokromilné rastliny, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou čistiaceho procesu. Viazu na seba živiny, čím obmedzujú rast rias. Fotosyntéza dodáva vode kyslík a ich korene vytvárajú drenážne kanáliky, tým kypria pôdu a zvädzajú vodu hlbšie do substrátu. Minimálne množstvo regeneračnej zóny je plocha 30% z plochy biotopu a optimálny pomer je 1:1. Obeh vody v biotope môže prebiehať prirodzene pomocou chemických a fyzikálnych javov ako je napríklad výmenou tepla. Ale je pomerne náročné udržať dokonalú rovnováhu mikroorganizmov a živín, ktorá je pre túto variantu najdôležitejšia. Alebo vieme biotopu vypomôcť vďaka čerpadlu, ktoré nám zabezpečí pohyb vody. V tomto prípade voda cirkuluje z voľnej vodnej plochy do regeneračnej zóny. Postupným vsakovaním cez štrkové vrstvy sa oddelia hrubé nečistoty, korene rastlín absorbujú živiny, voda sa nasaje do drenážneho potrubia a cez čerpadlo sa ženie späť do biotopu. V mieste pramenenia je možné vodu okysličiť, napríklad pomocou vodopádu či potôčiku.

Najväčšie pozitíva biotopu: Podporuje živočíšnu diverzitu, zvlhčuje a ochladzuje mestské prostredie, podieľa sa na tvorení príjemného priestoru a charakteru miesta. (Mrkývka, 2016)

5 PŘÍKLADY PODOBNÝCH REALIZACÍ

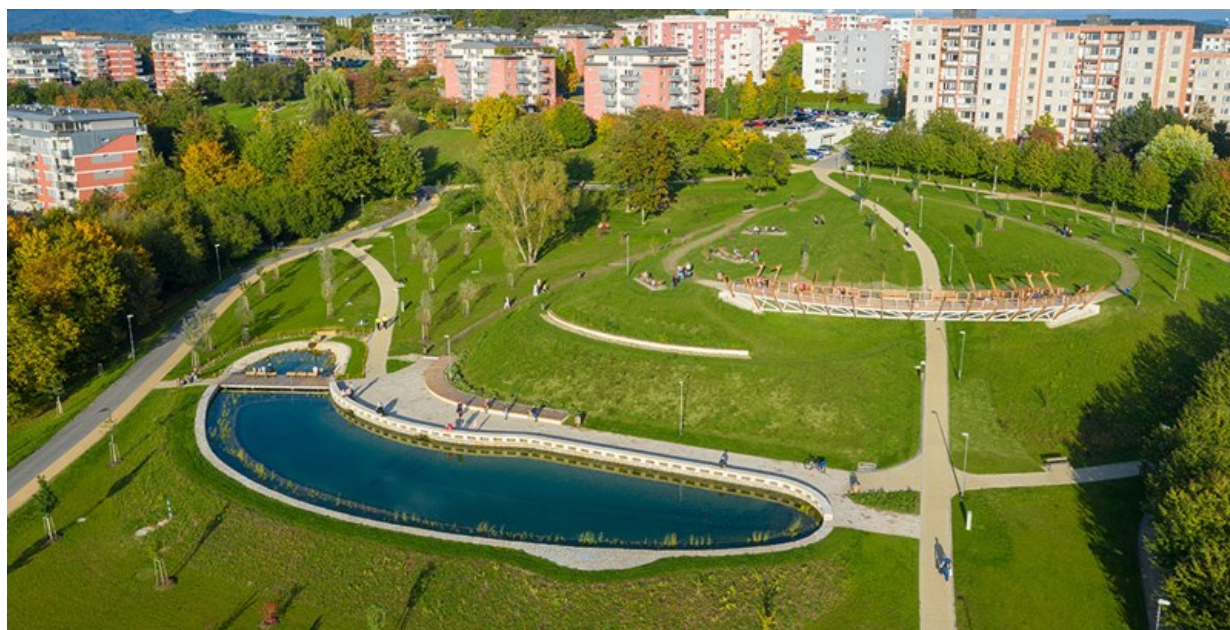
5.1 Biotop Južné Svahy, Zlín

Vodný biotop sa nachádza v Centrálnom parku v lokalite Južné Svahy v meste Zlín. Vodný biotop zahŕňa drevený most, vodné rastliny a množstvo prirodzene sa vyskytujúcich živočíchov. V okolí sa nachádzajú nové pešie komunikácie, spevnené plochy, mobiliár, vyhliadkový most a iné prvky, ktoré sú citlivo zasadené do terénu parku.

Na východnej strane biotopu je spevnená plocha spolu s pešou komunikačnou trasou, ktorá priamo prepája dve strany parku. Breh je na tejto strane obostavaný kamenným múrikom. Nie je vysoký, čím nebráni výhľadu a korešponduje s použitou dlažbou, ale miesto toho je široký, a tým z bezpečnostného hľadiska zabraňuje pádu a naplňa funkciu sedacieho prvku.

Na západnej strane biotopu sa tento kamenný múrik nenachádza a miesto toho tesne pod vodnou hladinou nájdeme cca jeden a pol metra široký terasovitý schod so štrkovým povrchom a výsadbou vodných rastlín. Plní funkciu jednak estetickú, bezpečnostnú a aj ako dôležitá zložka fungovania koreňového čistenia biotopu.

Pri tomto projekte ma okrem iného zaujalo hospodárenie s dažďovou vodou. Zrážková voda sa odvádza miesto kanalizácie do nádrže odkiaľ sa dopúšťa do biotopu a tým sa udržiava jeho stála hladina. Taktiež sa počas letných mesiacov využíva pre zavlažovanie. Vďaka tomu sa voda zo sídliska neodvádza, ale sa odparuje z hladiny biotopu. Prirodzene mesto ochladzuje a vytvára príjemnejšie mikroklima. (Nosková, 2022)

Obrázok 3 Vodný biotop, Južné Svahy (Peška, 2022)

5.2 Biotop Kosmonosy, okres Mladá Boleslav

Cena za stavbu roku Stredočeského kraja 2023.

Biotop je vybudovaný na mieste starého kúpaliska. Pôvodné betónové základy sú čiastočne priznané a čiastočne dotvorené novými organickými konštrukciami. Areál je rozdelený na regeneračnú časť, kde sa voda čistí prírodnou cestou a na časť aktívnu, ktorá je určená pre plávanie a hru vo vode. Súčasťou biotopu sú aj herné prvky, brodisko, fontánky či ostrovček s mólami. V okolí celej plaveckej zóny prúdi potôčik a spolu s vysadeným rastlinstvom na okraji, tvoria prostredie vhodné pre život rôznych druhov živočíchov, ako sú žaby, mloky a široká paleta hmyzu.

Plavecká časť susedí s regeneračnou zónou a vytvára podobný pocit ako plávanie v prírodnom jazere s prirodzeným porastom na brehoch. Oproti iným možnostiam exteriérového kúpania, voda v biotope spĺňa hygienické štandardy a nepoužíva chemické prostriedky. Vďaka tomu je voda čistá a vhodná aj pre ľudí citlivých na chemicky čistenú bazénovú vodu. (Stavba roku, 2024)

Obrázok 4 Biotop Kosmonosy (Stavba roku, 2024)

5.3 Bruce Beasley

Beasley je medzinárodne uznávaným sochárom s ateliérom vo West Oakland v Kalifornii a venuje sa monumentálnemu umeniu vo verejnom priestore. Jeho sochy spočiatku tvoril z kovového šrotu a priemyselného odpadu, neskôr prešiel k čistejším líniam a je známi svojimi inováciami v technike a to hlavne v 3D tlači.

Jedným z jeho diel je séria sôch Rondo, ktorá sa skladá z ôsmich rôzne veľkých solitérnych sôch. Jednotlivé sochy sú tvorené z prstencov z nehrdzavejúcej ocele, ktoré sa cez seba prepletajú v zdanlivej rovnováhe. Sochy často umiestňoval na nevzhľadné miesta a tým sa snažil prostredie ozvláštniť a kultivovať. Autorovi sa na plastikách páčil fakt, že nemajú veľký kontrast s prostredím, ale skôr sa dopĺňajú. Tieto prstence nebránia vo výhľade na okolité prostredia, ale ho rámujú, a tým mu umožňujú aby sa stalo súčasťou sochy. Bruce Beasley vyjadril svoje nadšenie nad myšlienkou, že jeho diela sú vnímané ako niečo nadprirodzené, akoby spadli z neba alebo sa skotúľali z najbližšieho kopca. (Santa Clara City, 2016)

Obrázok 5 Bruce Beasley príklad č.1 (Santa Clara City, 2016)

Obrázok 6 Bruce Beasley príklad č.2 (Santa Clara City, 2016)

5.4 Moravské námestie v Brne

Park získal ocenenie Park roku 2023.

Hlavným priestorom v parku je oválne námestie, ktoré je ohraničené lavičkou s dynamicky sa rozširujúcim a zužujúcim sedákom a operadlom. Poskytuje návštevníkom možnosť využiť tento masívny prvok pre ležanie, sedenie, váľanie, odpočívanie a predovšetkým smeruje pohľad na fontánu umiestnenú v strede. Tá je zároveň brodiskom a v podstate aj javiskom. Každý okoloidúci a každý v brodisku sa stáva hercom a vždy je na čo sa pozerať. V parku je taktiež navrhnutá kaviareň s mohutným oválnym prvkom a detské ihrisko. Navrhované pešie trasy sú komplexne riešené spojnice a vychádzkové trasy odlišené v materiálovej hierarchii. Park je navrhnutý s ohľadom na ekológiu a biodiverzitu. Zároveň využíva dažďovú vodu a je bohatý na výsadbu stromov, kríkov a rozmanité bylinné a kvetinové záhony. Zaujímavým prvkom je aj okružná, vychádzková trasa, ktorá sprístupnila nevyužívané okrajové časti parku a originálne herné prvky umiestnené na mlatovom povrchu. (Vaculíková, 2023)

Obrázok 7 Moravské námestie v Brne (Šimečková, 2023)

II PRAKTICKÁ ČASŤ

6 PROBLEMATIKA PROJEKTU

Zadaním pre bakalársku prácu je vypracovať návrh revitalizácie jazierka a jeho okolia, ktoré sa nachádza v mestskej časti Tabulový vrch v meste Olomouc. Ideová štúdia by mala za výsledok priniesť nový žijúci priestor parku s vlastnosťami ako udržateľnosť, originalita, hospodárnosť, identita či funkčnosť.

6.1 Širšie vzťahy

Z kompozičného hľadiska je mesto Olomouc pomerne kompaktným celkom, zahŕňajúc zeleň a vodné zdroje, ako sú parky, sady, rozária, prírodné kúpalisko, nábrežie rieky Morava a ďalšie podobne atraktívne miesta. Návrh sa zaoberá časťou verejného priestoru v lokalite sídliska na pomernej periférii mesta. Leží juho-západne od historického centra smerom na Hněvotín. Oblasť riešeného územia je pomenovaná po pevnostnej stavbe Tabulový vrch, ktorá sa nachádza v blízkom okolí a je súčasťou historického systému opevnenia mesta. Táto lokalita disponuje sociálnou vybavenosťou prislúchajúcou k životu na sídlisku. Pod tým sa dá rozumieť základné školy, škôlky, potraviny či prístup hromadou dopravou. Riešené územie leží v mestskej časti Tabulový Vrch a na katastrálnom území Nová Ulice.

V okruhu štyristo metrov od riešeného územia sa okrem panelových domov nachádzajú aj domy rodinné, nová radová zástavba a areál Fakultnej nemocnice, ktorého súčasťou je už spomínaná pevnosť. Taktiež Park Malého Prince, dve kaviarne a detské ihrisko.

V blízkosti dvesto metrov sa nachádzajú rozsiahla základná a materská škola, menšie potraviny, dve fitness centrá a reštaurácia Tabulový vrch.

6.2 Sídlisko a cieľová skupina

Výraznou zmenou vo vývoji mesta Olomouc boli urbanistické zmeny v šesťdesiatich rokoch dvadsiateho storočia. Pričom bola zachovaná pôvodná štruktúra mesta, kedy sa priemysel rozvíjal vo východnej časti mesta a naopak tá západná časť bola rezidenčná. Z týchto dôvodov v katastrálnej časti Nová Ulice, pod ktorú spadá aj mestská časť Tabulový vrch došlo k rozsiahlej výstavbe. Na miesto solitérnych domov a buržoázných vil boli vybudované rozsiahle komplexy panelovej výstavby. A k nim súvisiacej sociálnej vybavenosti ako je Základná škola Stupková a v jej blízkosti sa nachádzajúce obchodné stredisko, ktoré je v dnešnej dobe nahradené reštauráciou Tabulový Vrch a inými firmami. (Daniel, Frajer, Klapka, 2010)

Aj na tomto základe sa dá v súčasnosti táto lokalita definovať ako sídlisko s príslušným spôsobom života pre svojich obyvateľov. Preto sa v tejto oblasti primárne pohybujú domáci obyvatelia a finálny návrh ich pokladá za cieľovú skupinu na rozdiel od návštevníkov alebo turistov, ktorý sú skôr raritou.

6.3 Voda v toku času

V päťdesiatych rokoch minulého storočia boli v meste Olomouc zrušené dve ramená rieky Moravy, a to Mlynský náhon a časť úseku Stredná Morava. Cestou najmenšieho odporu, jednoduchým zasypaním mesto prišlo o cenné vodné prvky a k ním príslušnú zeleň. Tieto technické riešenia prostredníctvom „budovateľského ničenia“ sú na úkor ekologickej rovnováhy mesta. K podobnému nepochopeniu došlo aj v rámci jazierka Tabulák. Kedy už v roku 1994 v časopise Veronika, Pavel Šimek píše nasledovné. Prameň, potok a rybník na sídlisku Tabulový vrch je premárnenou šancou. Inak sa nedá povedať tomu, že prameň aj potok boli zvedené do kanalizácie a prírodný rybník, bohatý na život bol za socializmu prestavaný na novotvar, v ktorom však už nebola nikdy voda. (Šimek, 1994)

V súčasnosti je rybník úplne v rovnakom stave ako bol opísaný pred tridsiatimi rokmi v spomínanom časopise. Obsahuje zanedbateľné množstvo dažďovej vody, ktorú však využívajú len kačky.

Obrázok 8 Prírodné jazierko na snímke z roku 1954 (Jabůrek, Miřijovský, 2011)

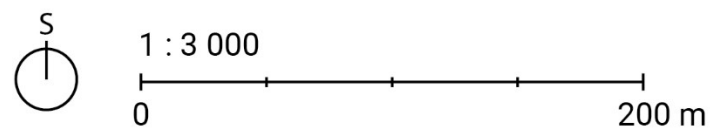

Obrázok 9 Novotvar jazierka na snímke z roku 1978 (Jabůrek, Miřijovský, 2011)

1. Základná škola, *Stupková 16*
2. Materská škola, *Jílová 300*
3. Potraviny
4. Základná škola
5. Fitness centrum, *Fitness Factory*
6. Reštaurácia, *Tabulový vrch*
7. Reštaurácia a penzión, *Kamel*
8. Fitness centrum, *Flex Fitness*
9. Materská škola, *1. Olomoucká športová*
10. Ihrisko
11. Park Malého princa
12. Kaviareň a cukráreň, *Pusinka*
13. Supermarket
14. Kaviareň, *Art kafe*
15. Fitness centrum, *Eurogym Fitness*
16. Lekárska fakulta Univerzity Palackého
17. Pevnosť *Tabulový vrch*

- Stupkova ulica
- Junácka ulica
- Hněvotínská ulica
- Areál Fakultnej nemocnice
- Solitérne domy
- Radová výstavba
- Riešené územie

Širšie vzťahy riešeného územia

Meno: Simona Brodňanová
 Vedúci práce: Ing. Arch. Kamil Koláček
 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Bakalárska práca
 Rok: 2024
 Číslo výkresu: 1

6.4 Stávající stav riešeného územia

Okrem toho, že je park zasadený do sídliskovej oblasti je riešené územie v blízkosti základných škôl, tím sa dá predpokladať, že jeho návštevníkmi môžu byť žiaci, študenti a rodičia. Taktiež je park lemovaný dvomi fitness centrami, ktorých zákazníci môžu využívať park pre odpočinok alebo tréningové aktivity a reštauráciou Tabulový vrch pre ktorú môže park ponúkať skrášlenie prostredia či funkciu letnej terasy.

Park je v súčasnej dobe zanedbaný a viac sa využíva na skracovanie si cesty, než na zastavenie sa a trávenie času. Jeho atmosféru by som vykreslila skôr ako ponurú a izolovanú. Čo môže byť aj výhodou aj nevýhodou. Ponúka súkromie ako kútik bujnej zelene v meste, ale zároveň jeho uzavretosť môže byť cieľom vandalov. Ako pri všetkých priestoroch nálada a charakter miesta sa mení na základe ročného obdobia či dennej hodiny. Počas slnečného dňa park pôsobí ako pomerne kľudná oáza zelene, ale pri ubúdajúcom svetle priestor dostáva ponurý nádych, až má človek potrebu pevnejšie stisnúť peňaženku vo vrecku.

V riešenom území sa nachádza jazierko s betónovým dnom a ohraničením s kamenného múriku. Momentálne je napustené len do jednej tretiny, vďaka čomu je vidieť vyspádovanie dna, tak že v severnej časti sa nachádza výpusť jazierka a v južnej časti sa nachádza nápusť v podobe ocelevej trubky smerujúcej od betónovej šachty (predpokladaný studňový prívod vody). V jazierku je vybudovaný ostrovček s dvoma stromami. (V minulosti pravdepodobne slúžil ako útočisko pre kačky). V tesnej blízkosti jazierka sú položené vydláždené plochy v rôznych nelogických tvaroch, ktoré sú sčasti prerastené trávou. K vodnej ploche je nasmerovaných niekoľko lavičiek bez košov a osvetlenia, a tie sa nachádzajú len na obvode riešeného územia s výnimkou jednej pouličnej lampy, tá je umiestnená v južnej časti parku uprostred voľnej trávatej plochy. Cez park vedú dva spevnené chodníky, ktoré slúžia pre skracovanie cesty k fitness centram a jedna vyšliapaná cestička, ktorá ústí pri letnej terase reštaurácie. Z hľadiska zelene park disponuje mohutnými dospelými zoskupeniami stromov rôznych druhov, vyrastenými náletovými drevinami a krovinami nachádzajúcimi sa pri križovatkách chodníkov.

6.5 Pozitíva a negatíva

Vychádzala som z vlastných postrehov, ktoré som doplnila z analytickej časti strategického plánu rozvoja štatutárneho mesta Olomouc z roku 2017.

Za **najsilnejšiu stránku** považujem samotnú zeleň, ktorou sú mohutné stromy poskytujúce tieň, a tým zabráňujú tvorbe tepelného ostrova. Spolu z jazierkom vytvárajú priaznivé podmienky pre život vtákov, hmyzu a iných živočíchov. Pre príjemné mikroklima a pre susedstvo so školou a sídliskom je

park aj v súčasnej podobe navštevovaný. Riešené územie sa nenachádza v záplavovej oblasti, ktorá je problematickou súčasťou mesta. Park má retenčnú schopnosť a možnosť vsaku dažďovej vody. Jazierko podobne ako umelecké dielo vo verejnom priestore dopomáha k vnímaniu tohto miesta ako miesta určeného pre stretávanie.

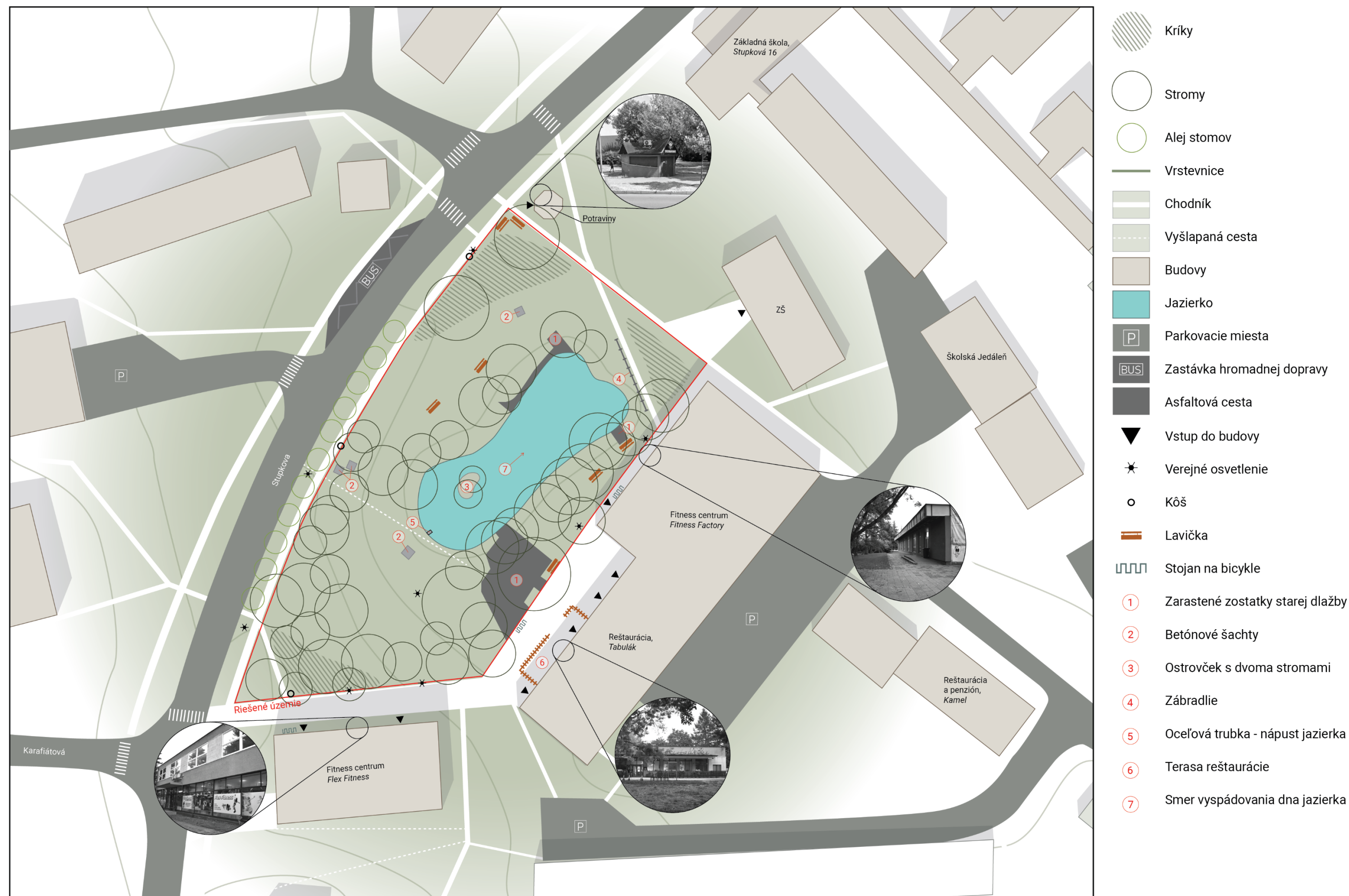
Ako **slabú stránku** vnímam vzhľad okolitých budov, ktoré pôsobia zastaralo a tak ako sa hovorí „ľudová tvorba“. V parku sa okrem starších stromov nachádzajú aj nevhodne vysadené skupiny kríkov pri križovatkách chodníkov a vytvárajú vizuálnu bariéru. Taktiež už vyrastené náletové dreviny, ktoré by bolo vhodné upraviť či preriediť. Taktiež vnímam značné znečistenie odpadkami, ktoré môže byť zapríčinené neexistujúcim architektonickým riešením priestoru.

Park je **priležitosťou** ponúknuť kvalitný verejný priestor mimo centra mesta. Zároveň môže pomôcť zlepšiť architektonickú tvár mesta, posilniť ekologickú stabilitu krajiny a budovať zázemie pre komunitu susedstva a byť protikladom k uzavretým rezidenčným areálom.

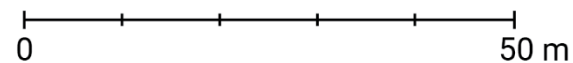
Jedinú **hrozbu**, ktorú vidím vo vzťahu k parku je starostlivosť oň. Či už zo strany mesta alebo obyvateľov.

Obrázok 10 Fotodokumentácia súčasného stavu (Vlastný zdroj)

1 : 800

Stávající stav

Meno: Simona Brodňanová
 Vedúci práce: Ing. arch. Kamil Koláček
 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Bakalárska práca
 Rok: 2024
 Číslo výkresu: 2

7 FINÁLNÝ NÁVRH

Projekt je komplexným riešením stávajúceho stavu navrhovaného územia. Obnovuje stratené funkcie parku ako sú odpočinková, estetická či spoločenská. Návrh podporuje dôležitosť vody v meste a rozvíja ho do roviny biotopu, vytvára miesto pre hru a voľnočasové aktivity. Návrh je riešením pre každodenný chod štvrti a je prevažne určený pre rekreáciu tunajších obyvateľov, a tým im prináša kvalitnú parkovú zeleň mimo centrum mesta. Zároveň danú oblasť obohacuje a pridáva na jeho identite.

V procese navrhovania som prišla k niekoľkým uvedomeniam. Najzásadnejším bolo uvedenie si dôležitosti vody v tomto prostredí. To, že jazierko je tým najdôležitejším a najsignifikantnejším prvkom, a preto je na vrchole hierarchie prvkov a je stredobodom všetkej pozornosti. Do tejto pozície ho stavia aj finálny návrh a architektonické riešenie.

7.1 Podrobný popis návrhu

V návrhu je zachovaný pôvodný tvar jazierka, ale je spracovaný do formy funkčného vodného biotopu (detailnejší popis v nasledujúcej kapitole). Tvar jazierka na severnej strane dotvára mólo, na východnej strane má jazierko spevnený breh múrikom a mlatovým chodníkom. Jazierko na južnej strane ponúka voľný, plynulý vstupom do brodiska s fontánkami. A na západnej strane pokračuje prírodným, svahovitým okrajom s vysadenou vegetáciou.

Park pretínajú dve hlavné trasy. Prvá je mlatová a vedie od hlavnej cesty ku vchodu do reštaurácie. Súčasne sa pretína v úrovni rybníka s druhou trasou, ktorá vedie zo severnej strany parku pri základnej škole a smeruje na juh k bytovej zástavbe. Táto trasa je vyskladaná z dlažobných kociek a v mieste pretínania s mlatovým chodníkom sa rozštiepuje z nej ďalšia línia, ktorá obopína časť brehu rybníka, v ktorej sa nachádza brodisko. Tím zabraňuje kontaktu vody z mlatovým povrchom. V určitom bode sa však dlažobné kocky „strácajú“ v druhom mlatovom chodníčku, ktorý lemuje celú východnú stranu rybníka a končí pri móle. Park pretínajú ešte dva chodníky, ktoré fungujú prevažne pre skracovanie trasy a jeden chodníček z dlažobných šľapákov, ktorý vedie od základnej školy tesne popri móle a prepletá sa s hlavnou trasou z dlažobných kociek. Zároveň obchádza oceľovú konštrukciu, lavičku so záhonom a vytvára hravé spojenie medzi východom zo školy a celým parkom.

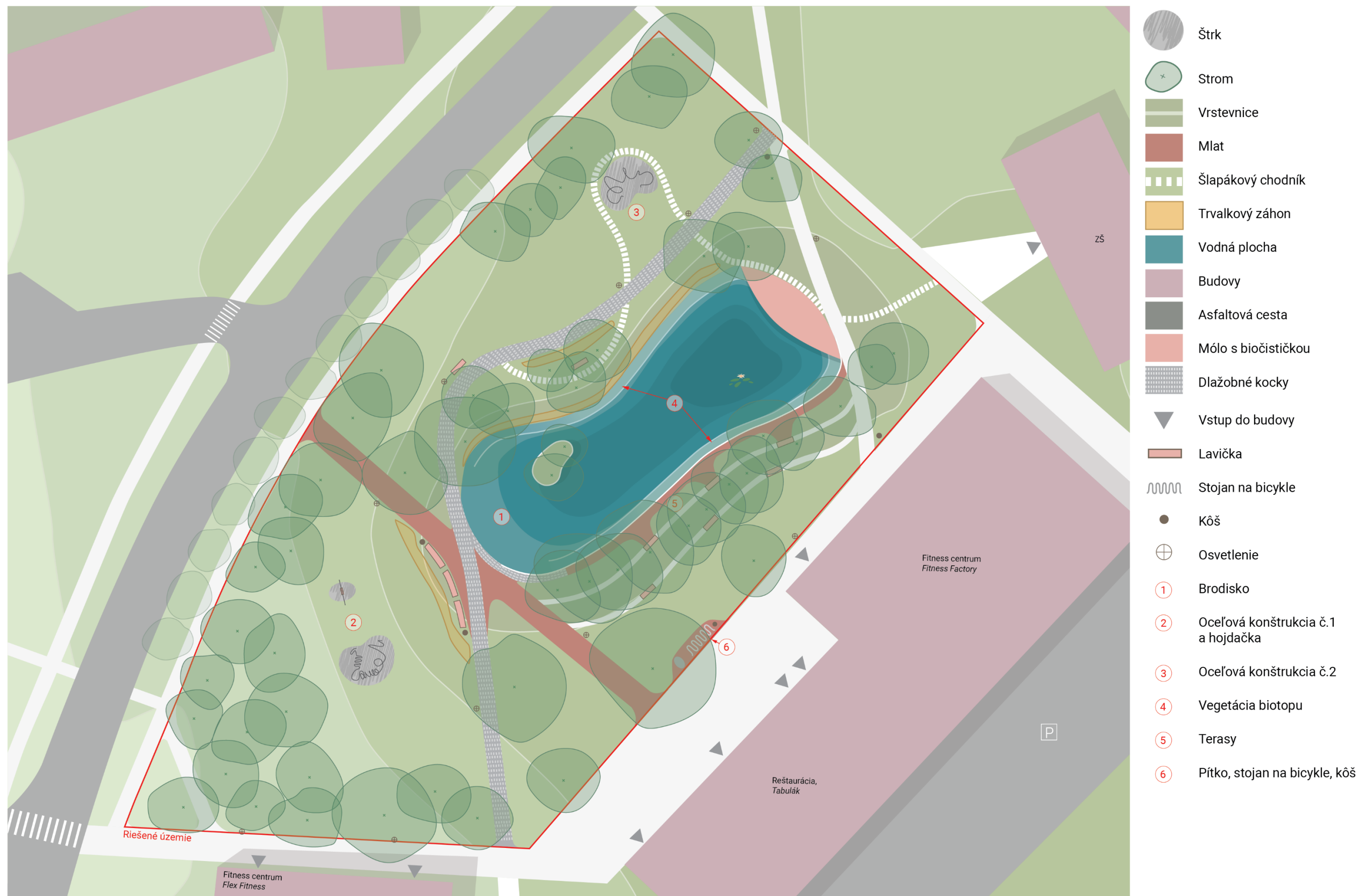
V časti parku medzi jazierkom a multifunkčnou budovou s fitness centrom a reštauráciou sú zasadené dva múriky so sedacími roštmi. Svojím tvarom kopírujú tvar jazierka. Pod mohutnými stromami vymedzujú pobytové terasy a rovnajú terén. Pri okraji riešeného územia sa nachádza vymedzená plocha pre pítko, stojany pre bicykle a smetný kôš. Celý priestor je pomyselne rozdelený na dve základné zóny, a to zónu aktívnu a odpočinkovú. S tým sa úzko viaže charakter vytvorených

oceľových prvkov v priestore. Oceľová konštrukcia so sedacími sieťami v severnej časti parku sa nachádza v tieni stromov a pri kľudnej hladine vody, kvôli čomu pôsobí odpočinkovo. A oceľová konštrukcia s dynamickejšími krivkami a s príľahlou hojdačkou sú umiestnené na voľnom priestranstve v južnejšej časti parku v blízkosti brodiska a fontán. Tím zapadajú do zóny aktívnej (detailnejší popis v kapitole 7.3 Herné Prvky). Park je taktiež plne vybavený mobiliárom ako sú lavičky, odpadkové koše či osvetlenie.

Z hľadiska drevín a zelene je v návrhu zachovaná väčšina stromov a je skôr navrhovaná úprava ich korún a redukcia náletových drevín. Odstraňované sú skupiny krovín na okraji riešeného územia. Ďalej sú navrhované tri trvalkové záhony, s ktorých dva sú umiestnené v pobytových miestach so sedacím mobiliárom. Pre podporu biodiverzity a opelivý hmyz obsahujú medonosné rastliny ako sú napríklad Levanduľa lekárska a Šalvia hájna. Tretia výsadba sa nachádza na západnom brehu jazierka a je vyskladaná z rastlín typických pre riečne prostredie. Svojím charakterom dopĺňajú prírodný ráz jazierka. Jazierko taktiež obsahuje vegetáciu, ktorá je súčasťou biotopu a ide teda o vodné rastliny (detailnejší popis v nasledujúcej kapitole). V neposlednej rade sa v parku objavujú aj voľné trávnaté plochy, ktoré sú opozitom k hustej stromovej výsadbe, do priestoru púšťajú prirodzené svetlo a môžu slúžiť pre hry, pikniky či iné aktivity.

Obrázok 11 Navrhované zóny (Vlastný zdroj)

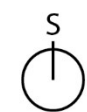
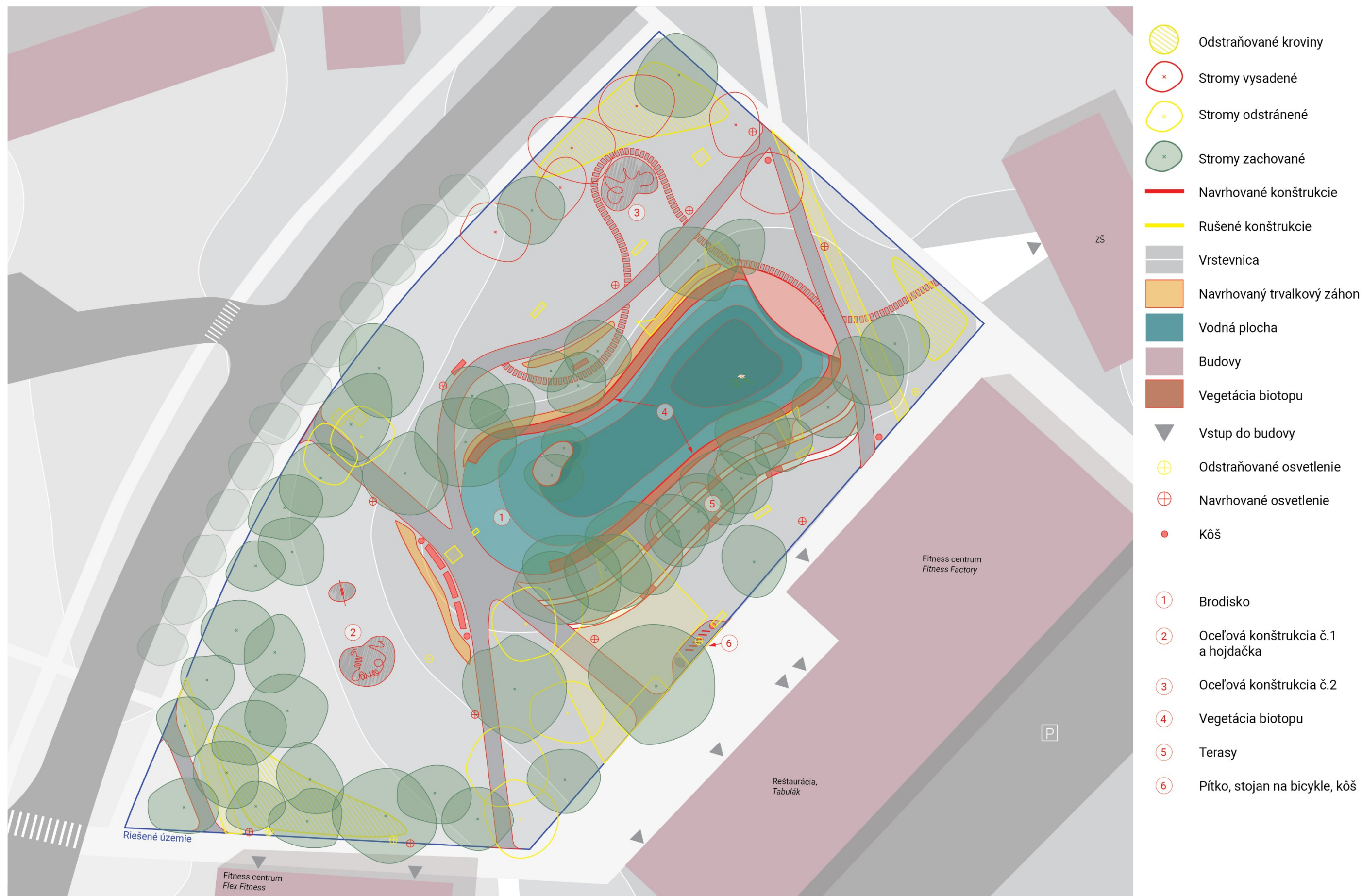
1 : 500

Navrhovaný stav

Meno: Simona Brodňanová
 Vedúci práce: Ing. arch. Kamil Koláček
 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Bakalárska práca
 Rok: 2024
 Číslo výkresu: 3

1 : 500

Koordináčna štúdia

Meno: Simona Brodňanová
 Vedúci práce: Ing. arch. Kamil Koláček
 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Bakalárska práca
 Rok: 2024
 Číslo výkresu: 4

7.2 Voda v Tabuláku, Tabulák vo vode

Voda je prvkom hravým aj odpočinkovým. Vie priestor ozvlášniť, pridať mu identitu dať ľuďom cieľ návštevy. (“Ideme nakŕmiť kačky, ideme si sadnúť k vode”). Voda útočí na viaceré zmysly. Na zrak, sluch či hmat. Preto pri revitalizácii tohto parku je vhodné si tieto vlastnosti vodnej plochy uvedomiť a v ideálnom prípade ich rozvíjať. Pracovať s vodou môžeme rôznymi spôsobmi. Napríklad ju sprístupniť pomocou móla alebo inej spevnenej plochy (zrak), môžeme sprostredkovať priami kontakt s vodou ako je brodisko, stavidla alebo iné interaktívne prvky (hmat), či počúvať žblnkot fontán alebo vodopádu (sluch). Taktiež pôsobí podobným dojmom ako umelecké dielo vo verejnom priestore. Priestor určuje ako miesto pre stretávanie a zušľachtuje ho.

Jazierko je v tomto priestore tým najdominantnejším a najdôležitejším prvkom. Návrh sa snaží jeho dôležitosť zachovať a jeho nové spracovanie mu pridáva ďalšie roviny využitia a nové prvky. Ako sú brodisko, mólo, breh spevnený, breh prirodzený a čo je najdôležitejšie jazierko je spracované do formy vodného biotopu. Je to jedno z riešení zabezpečenia čo najčistejšej vody v jazierku a podpory biodiverzity v meste. Zároveň je prostriedkom pre podporu zdravej mikroklímy a biodiverzity mesta a tvorí tomuto miestu osobitú identitu a originalitu.

Pre jazierko sú vytvorené dva nové prvky a to mólo a brodisko, ktoré podporujú priami kontakt návštevníka s vodou a pridávajú nové zmyslové interakcie.

Jazierko nedisponuje prirodzeným prúdením vody, ako napríklad býva prepojenie s riekou alebo potôčikom. Preto je prúdenie vody zabezpečené umelo. Pri obvode jazierka je vybudovaný múrik, ktorého výška končí tesne pod hladinou vody. Múrik je odsadený od okraja jazierka smerom dovnútra a je umiestnený okolo celého obvodu jazierka s výnimkou vstupu do brodiska. Priestor medzi brehom a múrikom je vyplnený etážami štrkov. Jednotlivé vrstvy sú uložené podľa hrúbky od najhrubších po najjemnejšie. V tomto „límci“ sú pri hladine vysadené vodné rastliny a na dne je umiestnená drenážna hadica. Táto hadica je položená aj pri východnom aj pri západnom brehu. Vedú od brodiska a ústia v šachte s čerpadlom a biočističkou, ktorá je skrytá pod mólom. Popod jazierko zo šachty vedie potrubie do brodiska, kde končí vo vodných tryskách.

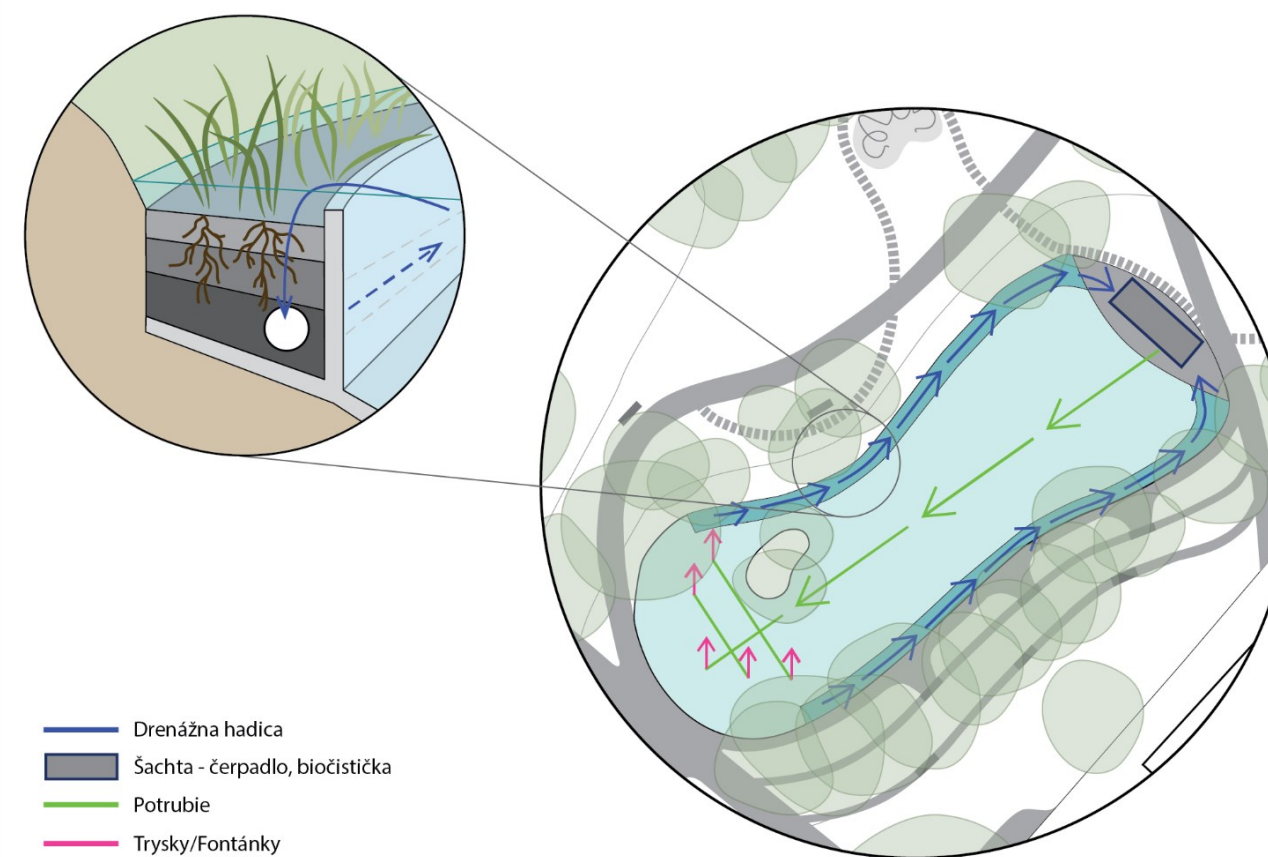
Filtrácia vody

Voda v jazierku preteká ponad múrik „límca“, kde sa dostáva ku koreňom vodných rastlín, ktoré spolu s baktériami vyskytujúcimi sa práve na týchto koreňoch, čerpajú z vody živiny, a tým zabraňujú rastu vodných rias. Voda je cez jednotlivé štrkové etáže nasávaná do drenážnej hadice. Tím sa z vody odfiltrujú hrubé nečistoty. Následne sa touto hadicou voda vedie cez čerpadlo a biočističku. V návrhu je

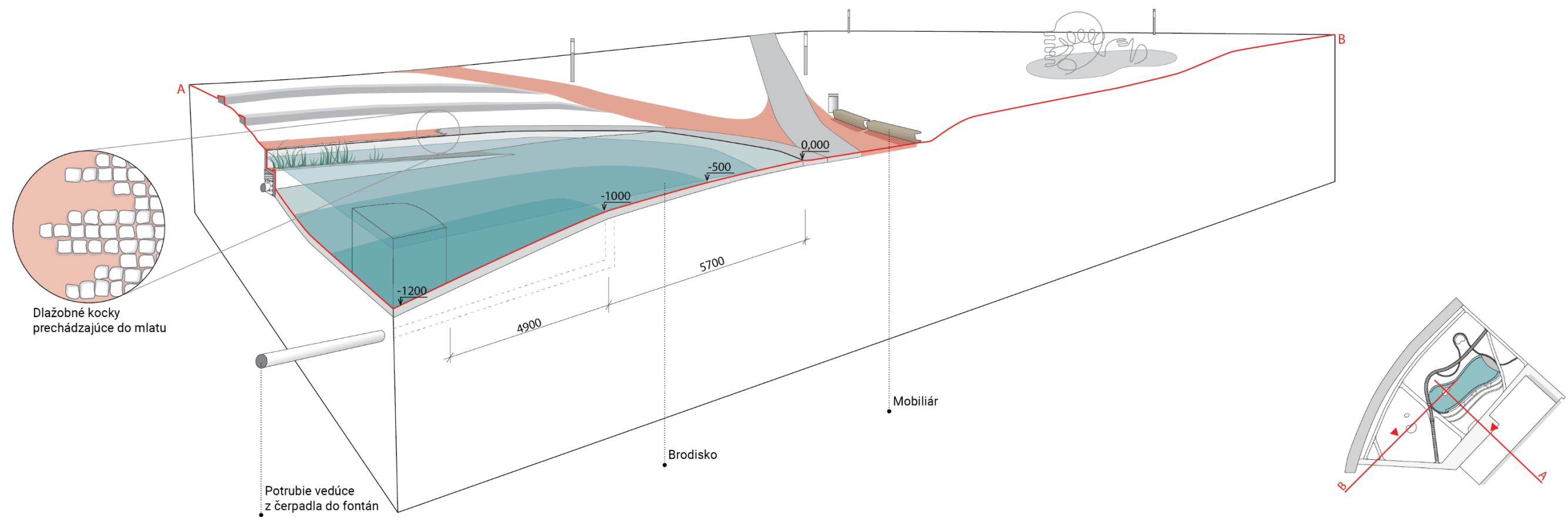
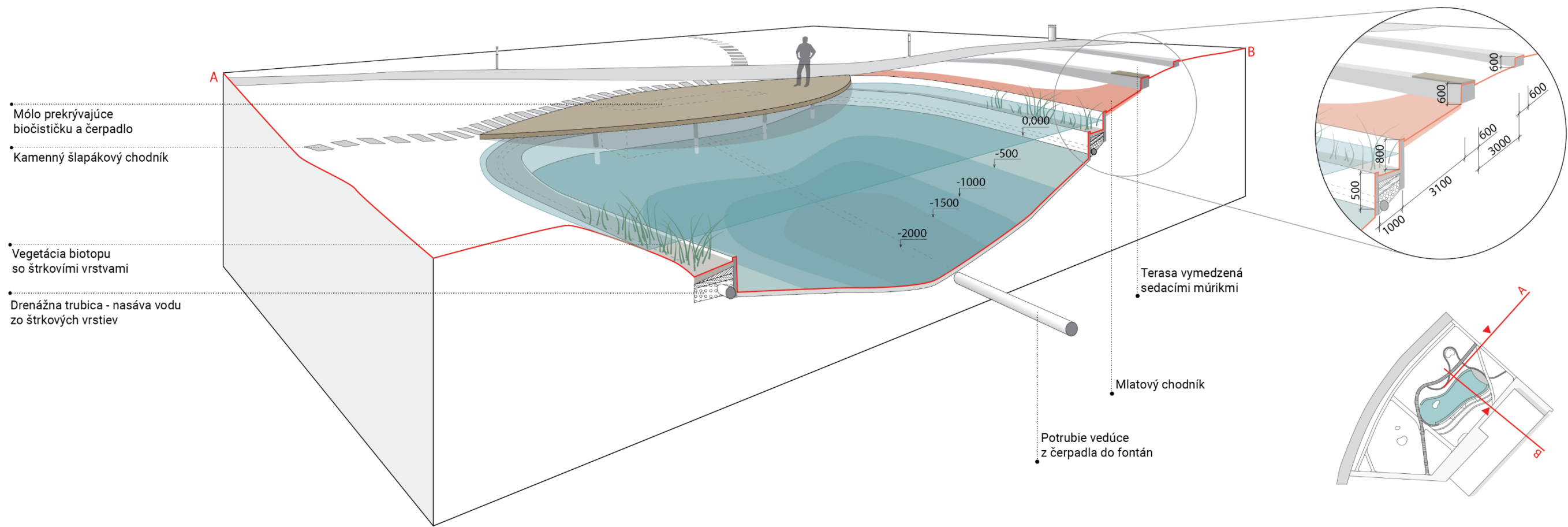
použitá biočistička, pretože pre využitie len koreňového čistenia by bola pre tento návrh príliš zmenšená voľná vodná plocha. Biočistička obsahuje pórovité granule, a na ich povrchu žijú baktérie rovnako ako na koreňoch rastlín. Vďaka pórovitosti granúl sa zväčšuje povrch pre život týchto baktérií a dramaticky zväčšujú množstvo a kvalitu prefiltrovanej vody. Je to riešenie pre čistú vodu bez použitia chemických prostriedkov a pre zachovanie väčšej vodnej plochy. Následne sa voda čerpadlom vytláča potrubím do vodných fontánok v brodisku, ktoré sú nie len interaktívnym prvkom a ozvučením pre priestor, ale aj vodu okysličujú a napomáhajú jej obehu.

Vegetácia biotopu

Pri výbere rastlín pre vodný biotop je vhodné zohľadniť výšku rastlín, obsah živín, hĺbku vody či substrát. Vo všeobecnosti sa odporúča vyberať rastliny s rôznym vzrastom, odlišným charakterom vzhľadu či so spotrebou odlišných živín. Touto druhovou rozmanitosťou sa zabezpečí vizuálny, prírodný ráz jazierka, ale aj vzájomná kompatibilita z hľadiska funkčnosti. Optimálny vodný stĺpec pre rastliny je 20 cm s hĺbkou substrátu 10 cm. Ako príklady vhodnej vegetácie pre vodný biotop sú navrhované nasledujúce rastliny: Okrasa okolíkatá, Kosatec žltý, Sitina sivá, Leknovec štítnatý, Žabník skorocelový. (Mrkývka, 2016)

Obrázok 12 Schéma obehu vody vo vodnom biotope (Vlastný zdroj)

Rezopohľady

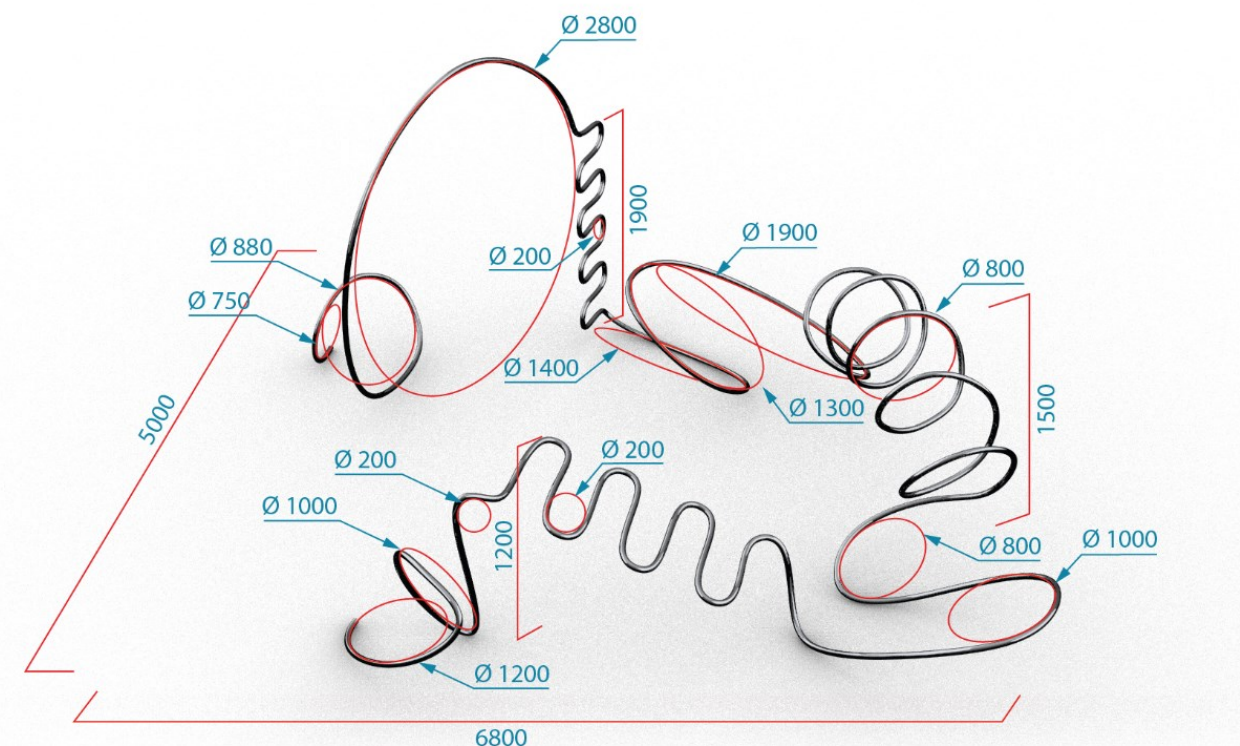
7.3 Herné prvky

Oceľové konštrukcie v návrhu revitalizácie parku sú vizuálne atraktívne, čím miestu pridávajú estetickú hodnotu a podobne ako umelecké diela vo verejnom priestore, park povyšujú na miesto pre stretávanie. Zároveň k tejto estetickej vlastnosti sa pridáva aj funkčnosť, ktorou je možnosť využitia prvkov pre hru s dôrazom na vývoj motorických zručností a zlepšenie koordinácie či ako tréningová pomôcka vo vzťahu k fitness centrám v blízkosti parku. Prvky nie sú aplikáciou štandardných postupov v tvorbe verejného priestoru, preto sú jedinečné a podtrhujú originalitu a identitu parku. Spleť kriviek a ich násobenie môže evokovať štruktúru vodnej hladiny či byť vizuálnou asociáciou rastlín.

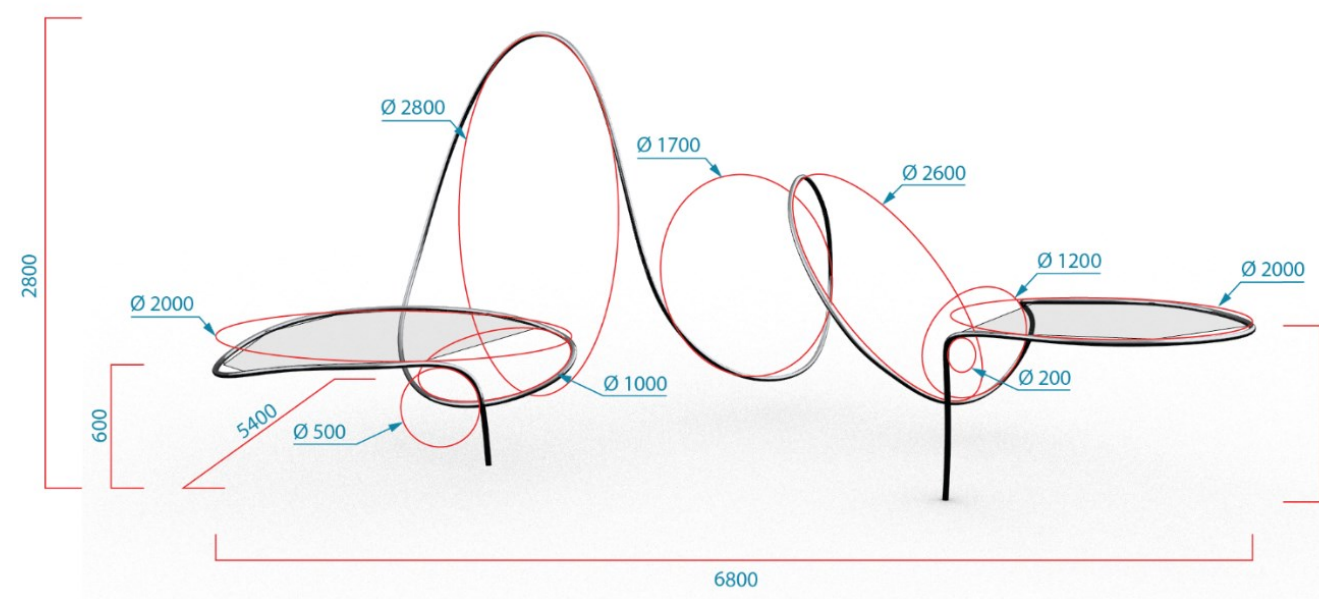
Špecificky pre tento priestor sú v návrhu vytvorené dva herné prvky. Sú tvorené z ohýbaných nerezovo oceľových trubiiek. Materiál poskytuje vysokú pevnosť, odolnosť a zabezpečujú dlhú životnosť s minimálnu údržbu. Pod konštrukciami sú umiestnené dopadové plochy v podobe vrstvy jemného okrúhleho štrku. Ktorý pri dopade na oceľ môže byť ďalšou zvukovou interakciou.

Prvá konštrukcia je zasadená v najvyššom mieste parku v strede trávnej plochy s voľným prístupom zo všetkých strán. S týmto voľným priestranstvom a umiestnením v blízkosti frekventovaných trás a herných prvkov ako hojdačka a brodisko, charakterizujú tento priestor ako aktívnu zónu. Preto je v tomto mieste v návrhu vytvorená oceľová konštrukcia vo forme preliezky, ktorej tvary sú dynamickejšie, energetickejšie a členitejšie. Jej celkový tvar je kompozične vyvážený, ale pomerne asymetrický, čo pridáva na pociate aktívnosti a živelnosti.

Druhá konštrukcia je umiestnená v zóne odpočinku, ktorú dopĺňajú faktory ako tieň mohutných korún stromov či výhľad na kludnú hladinu vodného biotopu a jej vegetáciu. Konštrukcia má pridanú funkciu vo forme sedenia, ktorú zabezpečujú dve siete v rôznych výškach. Celá konštrukcia je navrhnutá z jednoduchších línií a kriviek, ktoré rovnako ako jej symetria a horizontalita podporujú dojem harmónie a odpočinku. Prvok je tvorený s jednou výškovo prevyšujúcou krivkou, ktorá vyvažuje celkový dojem z harmonickej kompozície.

Obrázok 13 Oceľová konštrukcia č.1 v aktívnej zóne, kóty v mm (Vlastný zdroj)

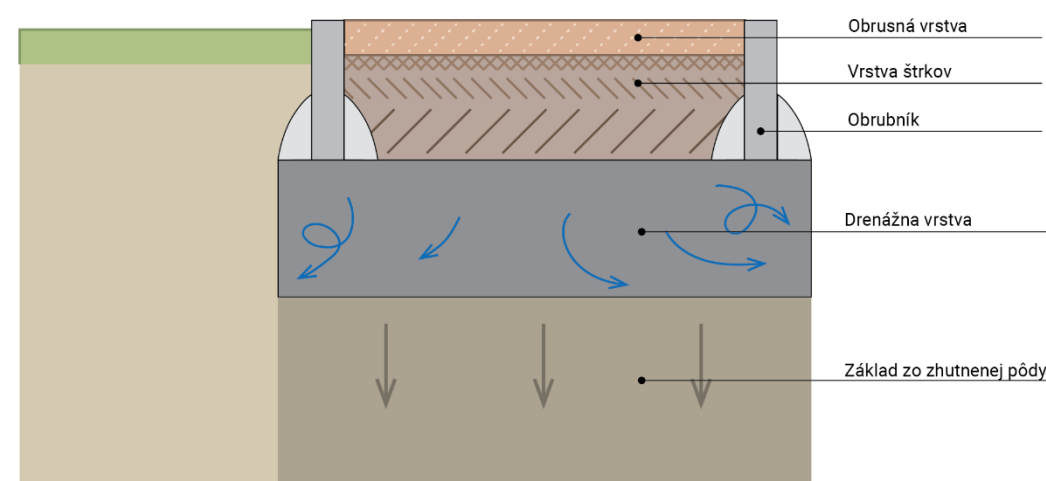
Obrázok 14 Oceľová konštrukcia č.2 v odpočinkovej zóne, kóty v mm (Vlastný zdroj)

7.4 Materiál

Mlatový chodník

V návrhu je použitý mlatový chodník hlavne pre jeho výborné vlastnosti vsaku dažďovej vody. Je vhodný pre tvorbu organických tvarov a aplikovanie do svahu či nerovného terénu. Je ekologický, neprehrieva sa a je tvorený prevažne z prírodných materiálov. Z estetického hľadiska pôsobí prírodným dojmom a na základe použitého kameniva je možné upravovať jeho farebnosť.

Základom mlatového chodníku je dokonale rovná zhutnená pôda približne tridsať centimetrov pod úrovňou terénu. Na tento základ je umiestnená drenážna vrstva kameniva a následne jednotlivé vrstvy rôzne hrubého štrku. Vrchnou vrstvou je vrstva obrusná zo štrkopiesku s finálnou štruktúrou a farebnosťou. Mlatový chodník je na okrajoch zafixovaný kovovou pásovinou. (ZAT s.r.o., 2024)

Obrázok 15 Schéma prierezu mlatovým chodníkom (Vlastný zdroj)

Dlažobné kocky

Chodníky z dlažobných kociek sa vyznačujú použitím jednotlivých kamenných kociek, ktoré sú položené na zhutnenom podklade a ich medzery sú vyplnené pieskom alebo mlatom. Okrem estetických vlastností majú tieto chodníky aj praktické výhody. Sú odolné voči počasiu, opotrebeniu a môžu ľahko odvádzať vodu. Okrem toho umožňujú jednoduchú údržbu a opravy, pretože poškodené alebo opotrebované dlažobné kocky je možné ľahko vymeniť, bez nutnosti rekonštrukcie celého chodníka. Vďaka malému rozmeru jednotlivých kociek je možné tento povrch použiť v nerovnom alebo členitom teréne či ich použiť pre tvorbu organických tvarov.

Chodník z dlažobných kociek pôsobí mestsky a mlatový chodník má prírodný charakter. Ich kombinácia v návrhu je vytvorený príjemný kontrast. Pričom na miestach ich stretu môžeme vidieť ich

kompatibilitu, keď sa suchý mlat presypáva pomedzi kamenné kocky, a tie sa v inom momente zas strácajú v mlatovej cestičke.

Ďalšie navrhované materiály

Pre drevené komponenty mobiliáru a móla je navrhované drevo červeného smreku alebo agátu ako alternatíva k často používanému exotickému drevu z dovozu. Je to ekologickejší variant vzhľadom na domácu produkciu a zahraničný import. Jednou z navrhovaných trás je aj chodník z kamenných šľapákov. Spevnené plochy priľahlé pri riešenom území sú z veľkoformátovej dlažby.

7.5 Mobiliár

V rámci sedacích prvkov sa okrem oceľovej konštrukcie v parku nachádza aj štandardní sedací mobiliár v rôznych prevedeniach. V centrálnej časti parku pri križovatke hlavných trás sa nachádza trojica lavičiek od spoločnosti Mmcité. Lavičky kopírujú zaoblenie chodníka a sú bez operadla, čo návštevníkom umožňuje voľný výhľad a možnosti sedenia z oboch strán. Či už s výhľadom na jazierko alebo na preliezku. Pri západnom brehu sa nachádzajú dve lavičky s operadlami, ktoré sú vhodnejšie a pohodlnejšie pre dlhšie zotrvanie v parku či pre starších obyvateľov. Dizajnom korešponujú s oceľovými konštrukciami. Pri východnom brehu sú sedacie múriky doplnené drevenými roštmi, tiež od spoločnosti Mmcité. Tieto múriky sú vhodné pre stretnutie väčšej skupiny ľudí.

V návrhu parku je venovaná pozornosť aj praktickým aspektom, ako sú smetné koše, pítka (Filip Krampla) a stojany na bicykle (Mmcité), čím sa podporuje udržateľnosť a čistota parkového prostredia.

1. Vysoké stĺpové osvetlenie	7. Mlatový chodník
2. Chodník z dlažobných kociek	8. Stojany na bicykle Bikepark od Mmcité
3. Lavičky Landscape od Mmcité	9. Smetný kôš Nanuk od Mmcité
4. Nízke stĺpikové osvetlenie	10. Sedacie betónové múriky
5. Lavička s operadlom	11. Drevené rošty Port od Mmcité
6. Pítko od Filipa Kramplu	12. Chodník z dlažobných šľapákov

Obrázok 16 Navrhované materiály a mobiliár (Vlastný zdroj)

7.6 Osvetlenie

Navrhované osvetlenie je v riešenom území ovplyvnené rozdelením do zón. V aktívnej zóne sa nachádzajú vysoké stĺpové svietidlá. V oddychovej zóne sú umiestnené nízke stĺpiky a osvetlenie zapustené do najnižšieho sedacieho múriku, ktoré z estetického aj z bezpečnostného hľadiska osvetľujú pochôdzny breh jazierka.

Použité svietidlá sú stĺpového tvaru s kruhovým pôdorysom s matne-striebornou povrchovou úpravou, čo im dodáva moderný a elegantný vzhľad. Na vrchu osvetlenia je časť z mliečneho skla s umiestneným svetlom. Táto difúzna časť je vysoká v pomere jednej štvrtiny z výšky svietidla a zabezpečuje príjemne rozptýlené svetlo. Tento dizajn vytvára dojem harmonického a priateľského osvetlenia, ktoré dopĺňa atmosféru prostredia. Navrhované svietidlá sú dizajnovovo zladené s použitým mobiliárom a oceľovými konštrukciami, čím sa dosahuje vizuálne zjednotený a esteticky príťažlivý vzhľad čo napomáha identite celého parku.

Obrázok 17 Schéma navrhovaného osvetlenia (Vlastný zdroj)

7.7 Zeleň

Riešené územie disponuje množstvom stromov rôznych druhov s mohutnými korunami. Dodávajú tomuto miestu osobitú atmosféru, charakter a mnoho výhod pre ľudí aj životné prostredie. Z týchto dôvodov sa návrh snaží väčšinu drevín zachovávať a všetky nové prvky im prispôbiť. Jediným výrazným zásahom je odstránenie skupín krovov, ktoré zabraňujú výhľadu na križovatkách chodníkov a pôsobia nepriaznivým dojmom v priestore. Naopak sú v návrhu pridané okrasné záhony z kvitnúcich medonosných rastlín v pobytových zónach a vegetácia vodného biotopu.

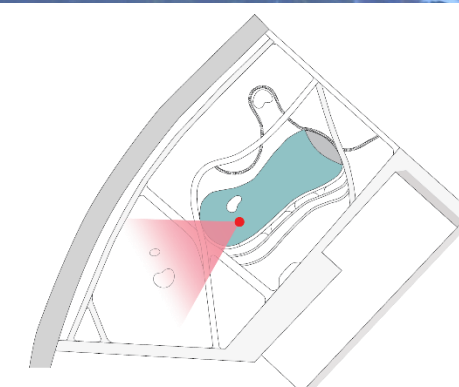
Navrhovaná zeleň vytvára harmonické prostredie, ktoré láka ľudí k odpočinku, rekreácii a prechádzkam. Okrem toho poskytuje tieň, ktorý je v lete veľmi cenený, a prispieva k zníženiu teploty a zlepšeniu kvality vzduchu. Zeleň tiež podporuje biodiverzitu a poskytuje domov pre mnoho živočíchov, čím prispieva k ochrane druhovej rozmanitosti živočíchov. Ďalšou výhodou zelene je absorpcia dažďovej vody a prevencia povodní. Korene stromov a rastlín pomáhajú zadržiavať vodu v krajine. (Úprava zelene je vyznačená na výkrese Koordinačná štúdia strana 22.)

Obrázok 18 Navrhovaná skladba rastlín (Vlastný zdroj)

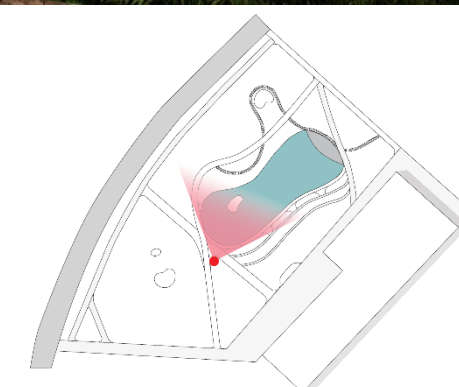

Obrázok 19 Vizualizácia: pohľad na centrálny priestor

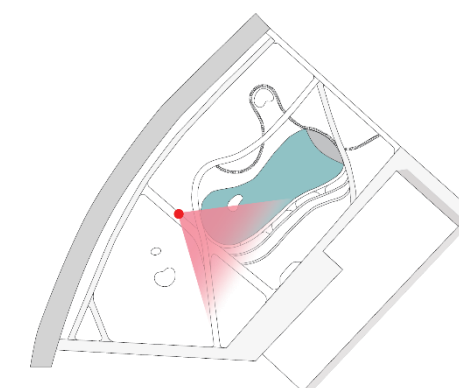

Obrázok 20 Vizualizácia: Pohľad na brodisko

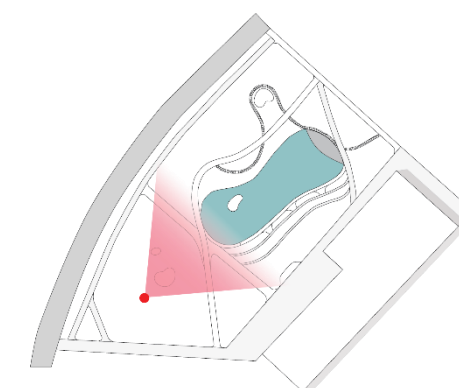

Obrázok 21 Vizualizácia: Pohľad zo vstupu od hlavnej cesty

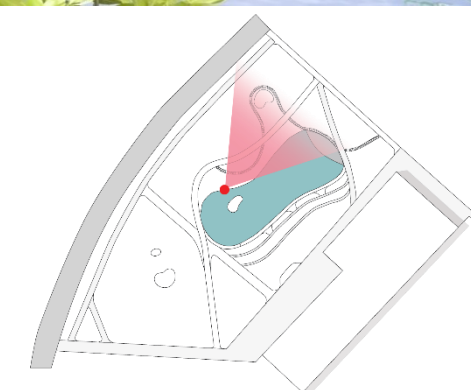

Obrázok 22 Vizualizácia: Pohľad na aktívnu zónu

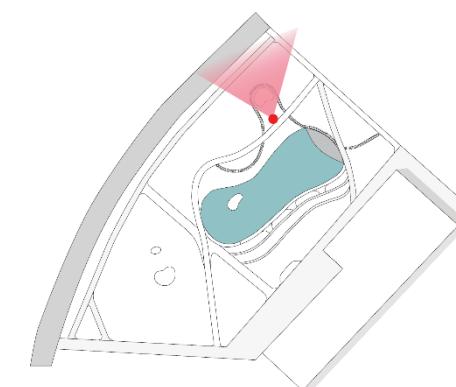

Obrázok 23 Vizualizácia: Pohľad na odpočinkovú zónu

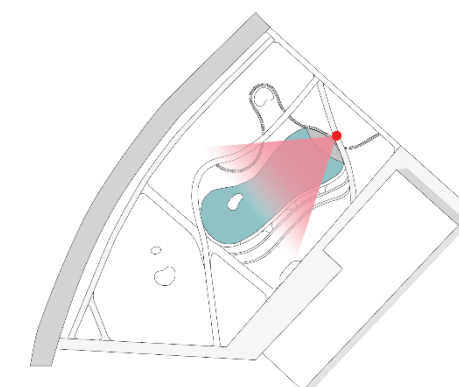

Obrázok 24 Vizualizácia: Pohľad na odpočinkovú oceľovú konštrukciu

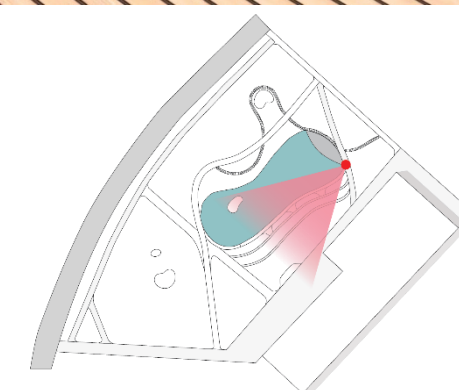

Obrázok 25 Vizualizácia: Pohľad z móla

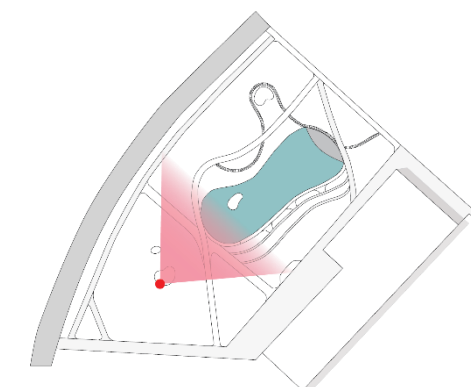

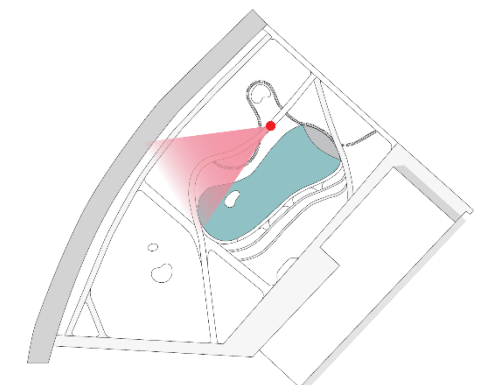
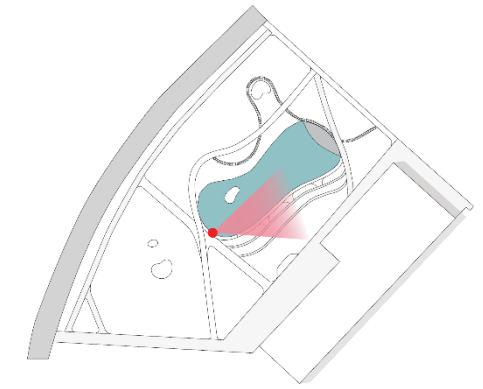
Obrázok 26 Vizualizácia: Pohľad na pobytové terasy

Obrázok 27 Vizualizácia: Pohľad od hernej ocelevej konštrukcie

Obrázok 28 Vizualizácie: Večerná atmosféra

ZÁVER

Bakalárska práca navrhuje riešenia obnovy parku Tabulák. Finálny návrh zvyšuje hodnotu parku nielen ako rekreačného miesta, ale aj ako ekosystému, ktorý podporuje zdravie obyvateľov a posilňuje ekologickú stabilitu danej lokality.

Výskum v teoretickej časti umožňuje nahliadnuť do problematiky navrhovania a funkčnosti verejných priestranstiev a poukazuje na dôležitosť udržateľnej biodiverzity s využitím dostupných zdrojov. Zároveň prispieva k lepšiemu chápaniu spôsobov, ako efektívne skvalitňovať životné prostredie obyvateľov a napomáhať k tvorbe osobitej identity miesta a tým udomáčať. Pred samotným finálnym návrhom bol v práci analyzovaný súčasný stav a vlastnosti riešeného územia. Kombináciou týchto informácií a ich aplikovaním vznikla finálna štúdia. Výslednou myšlienkou pre finálny návrh bolo postavenie vodného biotopu do centra pozornosti a vytvoriť z neho najdôležitejší a najsignifikantnejší prvok celého priestoru. Ďalej návrh ponúkol riešenia v oblasti práce so zeleňou, či práci s pešími komunikáciami, materiálom, mobiliárom a implementovaním nových výtvarne herných prvkov do priestoru. Návrh prináša do parku život, nové voľnočasové či spoločenské aktivity a možnosti stretávania pre obyvateľov mestskej časti Tabulový vrch.

V závere sa dá zhodnotiť, že finálny návrh poskytuje cenný základ pre ďalšie kroky v procese novej budúcej realizácie, ktorá bude dlhodobo prispievať k udržateľnejšiemu a životaschopnejšiemu mestskému prostrediu.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATURY

- BENKOVIČOVÁ, Lucia, 2015. *Obmedzenie zločinnosti architektonickými prostriedkami*. Bratislava: STU. ISBN 978-80-227-4349-5.
- CEJPKOVÁ, Klára; DOLEŽALOVÁ, Veronika; MIKULÁŠEK, David; NEČASKÝ, Ondřej a NOVÁK, Martin, 2019. *Principy tvorby veřejných prostranství*. Brno: Kancelář architekta města Brna. ISBN 978-80-270-6463-2.
- DANIEL, Jan; FRAJER, Jindřich a KLAPKA, Pavel, 2010. *V znamení panelu: období od 60. do 80. let 20. století*. Online. In: *Proměny suburbia: Olomouc - Nová Ulice*. S. 42. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/259658534_Promeny_suburbia_Olomouc_-_Nova_Ulice. [cit. 2024-05-02].
- GEHL, Jan, 2012. *Města pro lidi*. Brno: Partnerství. ISBN 978-80-260-2080-6.
- JABŮREK, Vojtěch a MÍŘIJOVSKÝ, Jakub, 2011. *Olomouc z výšky*. Online. Dostupné z: <https://www.olomouczvysky.upol.cz/>. [cit. 2024-05-06].
- KRATOCHVÍL, Petr, 2013. *Veřejný prostor současného města*. In: *Veřejný prostor veřejná prostranství: Sborník z konference AUÚP*. Znojmo, Brno: Ústav územního rozvoje, 2013, s. 79. ISBN 978-80-87318-27-0.
- MELKOVÁ, Pavla; FREJLACHOVÁ, Kateřina a HENDRYCH, Jakub, 2018. *Umělecká díla na veřejných prostranstvích hl. m. Prahy*. Online. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy. ISBN 978-80-87931-82-0. Dostupné z: [manual.iprpraha.cz](https://iprpraha.cz), <https://iprpraha.cz/assets/files/files/98147eeff701847129661cfc7d40456e.pdf>. [cit. 2024-04-08].
- MMR, 2024. *Územní studie veřejného prostranství: Metodický návod pro pořízení a zpracování*. Třetí, revidované. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR odbor územního plánování.
- MRKÝVKA, Michal, 2016. *Přírodní koupaliště pro malou obec*. Diplomová práce, vedoucí Michal Křiška. Brno: Výsoké učení technické v Brně. Dostupné také z: https://www.vut.cz/www_base/zav_prace_soubor_verejne.php?file_id=134430.
- NOSKOVÁ, Kateřina, 2022. *Nový vodní biotop na Jižních Svazích*. Online. Zlín.cz. Dostupné z: <https://zlin.cz/zpravy/novy-vodni-biotop-na-jiznich-svazich-byl-dnes-slavnostne-otevren-podivejte-se-jak-vypada/>. [cit. 2024-03-05].
- PEŠKA, David, © 2024. *Nový vodní biotop na Jižních Svazích*. Online. In: Zlín.cz. Dostupné z: <https://zlin.cz/zpravy/novy-vodni-biotop-na-jiznich-svazich-byl-dnes-slavnostne-otevren-podivejte-se-jak-vypada/>. [cit. 2024-04-24].
- POJSL, Václav, 2017. *Návrh malé vodní nádrže na drobném vodním toku*. Diplomová práce. Brno: Výsoké učení technické v Brně.
- SANTA CLARA CITY, 2016. *Rondo I, Art and sculpture*. Online. Santaclaraca.gov. Dostupné z: <https://www.santaclaraca.gov/Home/Components/ServiceDirectory/ServiceDirectory/4130/2661>. [cit. 2024-03-05].
- SIM, David, 2019. *Soft City: Building Density for Everyday Life*. Washington: Island Press. ISBN 9781642830187.
- STAVBA ROKU, 2024. *Biotop Kosmonosy*. Online. Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství. Stavba roku. Dostupné z: <https://www.stavbaroku.cz/printDetail.do?Dispatch=ShowDetail&siid=2311>. [cit. 2024-03-05].
- SVOBODOVÁ, Ludmila, 2018. *Vznik a vývoj městských parků: Případová studie městského parku Lužánky v Brně*. Diplomová práce, vedoucí Slavomíra Ferenčuhová. Brno: Masaryková Univerzita. Dostupné také z: https://is.muni.cz/th/rzex5/DP_-_Vznik_a_vyvoj_mestських_parku__Pripadova_studie_mestskeho_parku_Luzanky_v_Brne_PDF.pdf.
- ŠIMEČKOVÁ, Jana, 2023. *Park na Moravském náměstí*. Online. In: Earch.cz. Dostupné z: <https://www.earch.cz/architektura/clanek/nejlepsi-park-je-na-namesti-v-brne-ma-fontanu-ve-ktere-se-da-koupat-a-taky-spoustu-stromu-a-keru>. [cit. 2024-05-05].
- ŠIMEK, Pavel, 1994. *Ekologicky nejen o Olomouci*. Veronika - časopis ochránců přírody. Roč. 8, č. 3, s. 16-18.
- ŠIMKOVÁ, Hana, 2019. *Veřejná prostranství aneb jak udělat veřejný prostor dobře: Implementace Politiky architektury a stavební kultury ČR*. Online PDF. Praha, Brno. ISBN 978-80-7538-208-5. Dostupné také z: <https://www.uur.cz/media/1klldo2wd/pa-implementace-2-2-3-2019-03-11.pdf>.
- VACULÍKOVÁ, Adéla, 2023. *Nejlepší park je na náměstí v Brně*. Online. Earch.cz. Dostupné z: <https://www.earch.cz/architektura/clanek/nejlepsi-park-je-na-namesti-v-brne-ma-fontanu-ve-ktere-se-da-koupat-a-taky-spoustu-stromu-a-keru>. [cit. 2024-05-05].
- ZAT s.r.o., © Mlatové cesty 2024. *Jak vyrobit mlatový povrch*. Zahradní architektura Tábor s.r.o., Online. Mlatovecesty.cz. Dostupné z: <https://mlatovecesty.cz/realizace>. [cit. 2024-05-05].

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obrázok 1 Dvanásť kritérií kvality verejného priestoru (Benkovičová, 2015).....	9
Obrázok 2 Hra v meste (Gehl, 2012).....	11
Obrázok 3 Vodný biotop, Južné Svahy (Peška, 2022)	13
Obrázok 4 Biotop Kosmonosy (Stavba roku, 2024)	13
Obrázok 5 Bruce Beasley príklad č.1 (Mesto Santa Clara, 2016).....	14
Obrázok 6 Bruce Beasley príklad č.2 (Mesto Santa Clara, 2016).....	14
Obrázok 7 Moravské námestie v Brne (Šimečková, 2023).....	14
Obrázok 8 Prírodné jazierko na snímke z roku 1954 (Jabůrek, Miřijovský, 2011)	16
Obrázok 9 Novotvar jazierka na snímke z roku 1978 (Jabůrek, Miřijovský, 2011)	16
Obrázok 10 Fotodokumentácia súčasného stavu (Vlastný zdroj)	18
Obrázok 11 Navrhované zóny (Vlastný zdroj).....	20
Obrázok 12 Schéma obehu vody vo vodnom biotope (Vlastný zdroj).....	23
Obrázok 13 Oceľová konštrukcia č.1 v aktívnej zóne, kóty v mm (Vlastný zdroj).....	25
Obrázok 14 Oceľová konštrukcia č.2 v odpočinkovej zóne, kóty v mm (Vlastný zdroj)	25
Obrázok 15 Schéma prierezu mlatovým chodníkom (Vlastný zdroj)	26
Obrázok 16 Navrhované materiály a mobiliár (Vlastný zdroj)	27
Obrázok 17 Schéma navrhovaného osvetlenia (Vlastný zdroj)	28
Obrázok 18 Navrhovaná skladba rastlín (Vlastný zdroj)	29
Obrázok 19 Vizualizácia: pohľad na centrálny priestor	29
Obrázok 20 Vizualizácia: Pohľad na brodisko.....	30
Obrázok 21 Vizualizácia: Pohľad zo vstupu od hlavnej cesty	31
Obrázok 22 Vizualizácia: Pohľad na aktívnu zónu	32
Obrázok 23 Vizualizácia: Pohľad na odpočinkovú zónu	33
Obrázok 24 Vizualizácia: Pohľad na odpočinkovú oceľovú konštrukciu	34
Obrázok 25 Vizualizácia: Pohľad z móla.....	35
Obrázok 26 Vizualizácia: Pohľad na pobytové terasy	36
Obrázok 27 Vizualizácia: Pohľad od hernej oceľovej konštrukcie	37
Obrázok 28 Vizualizácie: Večerná atmosféra	38

ZOZNAM VÝKRESOV

Výkres č.1: Širšie vzťahy	18
Výkres č.2: Stávajúci stav	20
Výkres č.3: Navrhovaný stav	22
Výkres č.4: Koordinačná štúdia	23
Výkres č.5: Rezopohľady	25

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha P I: CD (s elektronickou podobou práce)